Komisja
Nadzoru
Finansowego

SYTUACJA BANKÓW W I PÓŁROCZU 2012 R.

URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
Warszawa, 2012

Komisja Nadzoru Finansowego

Najważniejsze spostrzeżenia i wnioski

Pomimo stabilnej i dobrej sytuacji bieżącej, ryzyko działalności sektora bankowego w najbliższych okresach wzrosło, co wynika ze znacznego osłabienia tempa wzrostu gospodarki

SYTUACJA SEKTORA BANKOWEGO STABILNA

- **mocna pozycja kapitałowa**
- **dobra pozycja płynnościowa**
- **poprawa wyników finansowych**
- **umiarkowane tempo wzrostu akcji kredytowej**
- **jakość portfela kredytowego relatywnie stabilna**
- **baza depozytowa stabilna**

ALE

- **WZROST RYZYKA W OTOCZENIU ZEWNĘTRZNYM BANKÓW**
- **zmniejszenie wyników finansowych w II kwartale**
- **pogorszenie jakości kredytów dla przedsiębiorstw oraz dalsze pogorszenie spłacalności kredytów mieszkaniowych**
- **tempo akcji kredytowej słabnie, zwłaszcza w obszarze kredytów dla gospodarstw domowych**
- **relatywnie głębokie zmniejszenie depozytów sektora przedsiębiorstw**
- **spadek finansowania zagranicznego, co w połączeniu z wyhamowaniem tempa wzrostu depozytów sektora niefinansowego może negatywnie wpływać na rozwój akcji kredytowej**
- **utrzymuje się ograniczona efektywność funkcjonowania rynku międzybankowego**

W NIEKTÓRYCH OBSZARACH NIEKORZYSTNE ZJAWISKA O CHARAKTERZE STRUKTURALNYM

- **nadmierne oparcie akcji kredytowej na krótkoterminowych depozytach**
- **wysoki udział aktywów walutowych (głównie z tytułu kredytów dla gospodarstw domowych)**
- **niekorzystna struktura portfela kredytów mieszkaniowych (waluta, LTV, DTI, okres kredytowania)**

Komisja Nadzoru Finansowego

Spadek tempa wzrostu gospodarki (prognoza NBP 2,9% w 2012 i 2,1% w 2013)

Znaczący spadek tempa wzrostu gospodarki powoduje wzrost ryzyka działalności sektora w najbliższych okresach

Osłabienie tempa wzrostu polskiej gospodarki
Spadek tempa wzrostu w Niemczech, tendencje recesyjne w strefie euro

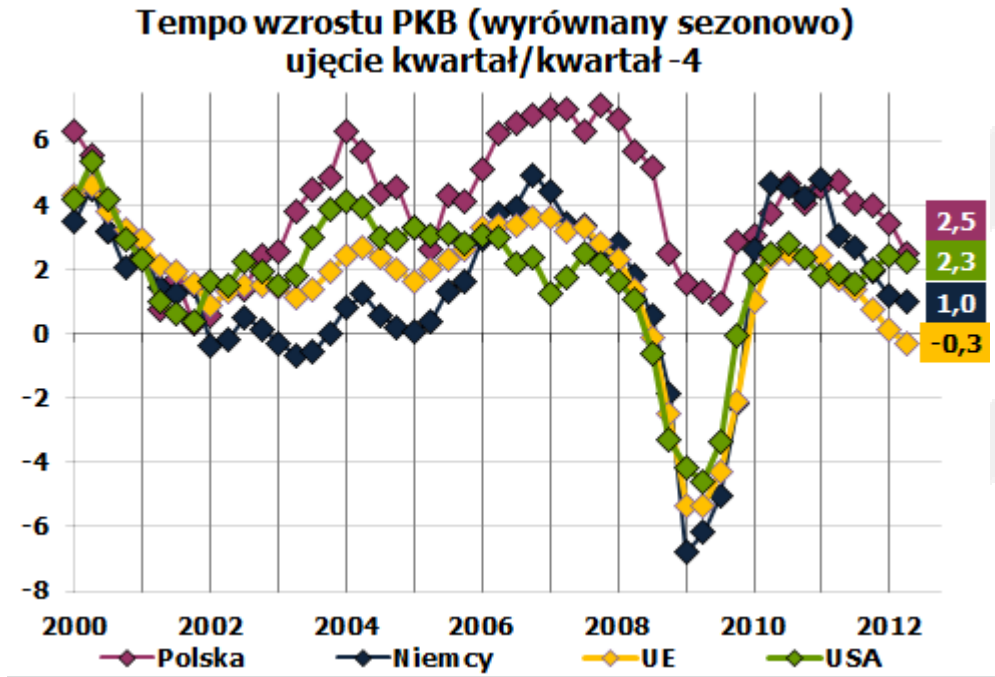

I połowa 2012 / I połowa 2011	
Produkcja przemysłowa	+3,5%
Produkcja budowlano-montażowa	+8,0%
Sprzedaż detaliczna	+5,3%
Eksport w zł	+9,3%
Import w zł	+6,0%
CPI (czerwiec/czerwiec)	4,3%
PPI (czerwiec/czerwiec)	4,4%
Wynik finansowy sektora przedsiębiorstw	-17,7%
Przeciętne zatrudnienie w sek. przedsiębiorstw	+0,5%
Przeciętne miesięczne wynagrodzenie brutto	+4,2%
Siła nabywcza	+0,3%
Stopa bezrobocia (czerwiec)	12,4%

Sytuacja sektora finansów publicznych stabilna
Ratingi Polski stabilne

Średnie ceny transakcyjne na rynku mieszkaniowym

	Rynek PIERWOTNY				Rynek WTÓRNY			
	Średnia cena II kw 2012	Zmiana cen I półrocze	Zmiana cen rok/rok	Zmiana cen od szczytu	Średnia cena II kw 2012	Zmiana cen I półrocze	Zmiana cen rok/rok	Zmiana cen od szczytu
Gdańsk	5 604	1,8%	-1,0%	-27,6%	5 113	-3,8%	-9,8%	-18,4%
Katowice	4 443	-3,5%	0,6%	-23,3%	3 399	1,3%	-2,9%	-14,3%
Kraków	6 614	-1,4%	-6,6%	-17,9%	6 011	-3,4%	-7,2%	-17,8%
Łódź	4 668	-2,6%	-8,9%	-15,8%	3 587	-8,9%	-6,7%	-13,8%
Poznań	6 418	-10,7%	-17,1%	-17,1%	5 159	-1,9%	-3,0%	-18,8%
Warszawa	7 043	-2,5%	-6,4%	-18,2%	7 522	-4,6%	-5,0%	-17,7%
Wrocław	5 784	2,5%	-2,1%	-18,1%	5 357	-6,5%	-10,8%	-21,9%

Spadek cen mieszkań (wzrost ryzyka dla części klientów i banków, ale dostosowanie cen do sytuacji dochodowej przeciętnych gospodarstw domowych korzystne z punktu widzenia długookresowego rozwoju gospodarki i jakości nowo generowanej akcji kredytowej)

Komisja Nadzoru Finansowego

Sytuacja na rynku finansowym względnie stabilna, ale okresowo pojawiają się silne zaburzenia

	12/11	06/12
Wzrost stóp procentowych		
Stopa referencyjna NBP	4,50%	4,75%
WIBOR 3M	3,8%	4,9%
Średnie oprocentowanie nowych depozytów	4,4%	4,7%
Średnie oprocentowanie nowych kredytów	8,0%	8,8%
Rozpiętość	3,6%	4,1%
Spadek rentowności papierów skarbowych		
Średnia rentowność papierów skarbowych		
obligacje 2-letnie	4,9%	4,7%
obligacje 3-letnie	5,1%	4,7%
obligacje 5-letnie	5,3%	4,9%
obligacje 10-letnie	5,9%	5,3%
Nieznaczne umocnienie złotego		
Kurs złotego		
EUR/PLN	4,4168	4,2613
CHF/PLN	3,6333	3,5477
USD/PLN	3,4174	3,3885
Wzrosty na rynku akcji		
Rynek akcji		
WIG		+8,6%
WIG 20		+6,1%
mWIG40		+5,8%
sWIG80		+12,0%
WIG Banki		+11,1%

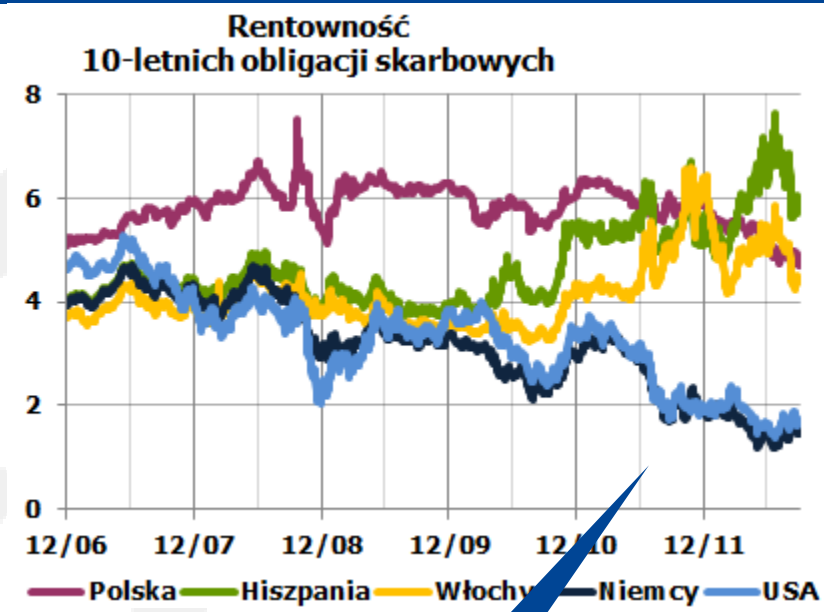

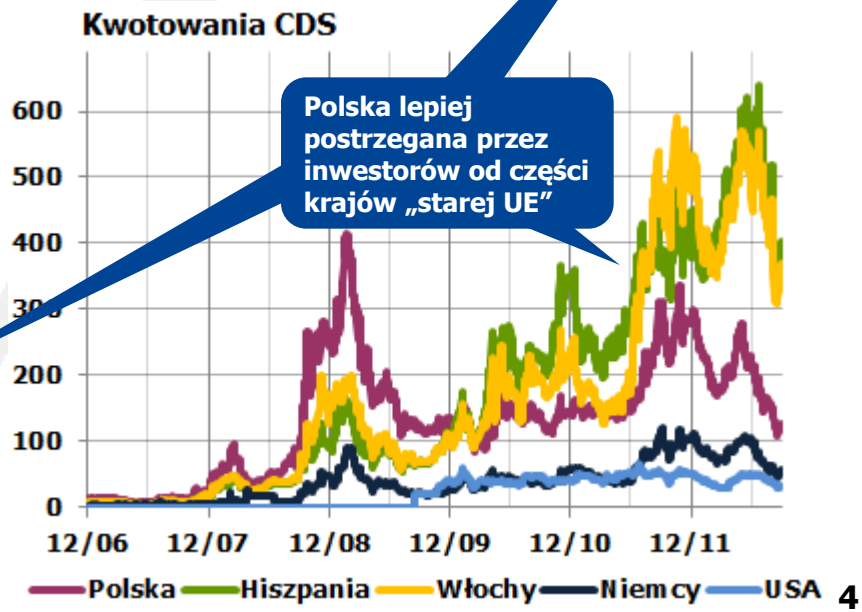

Polska lepiej postrzegana przez inwestorów od części krajów „starej UE"

	Obligacje 10-letnie			CDS			Rating		
	12/11	06/12	09/12	12/11	06/12	09/12	S&P	Moody's	Fitch
Polska	5,9	5,2	4,7	280	217	120	A-	A2	A-
Hiszpania	5,1	6,3	5,9	394	531	387	BBB+	Baa3	BBB
Włochy	6,4	5,1	4,4	503	488	356	BBB+	Baa2	A-
Niemcy	1,8	1,6	1,4	104	102	54	AAA	AAA	AAA
USA	1,9	1,6	1,6	51	49	33	AA+	AAA	AAA

Komisja Nadzoru Finansowego

Mocna pozycja kapitałowa

WZMOCNIENIE BAZY KAPITAŁOWEJ DZIĘKI POZOSTAWIENIU W BANKACH 72% ZYSKÓW ZA 2011
- banki komercyjne 70%
- banki spółdzielcze 95%

	06/11	12/11	06/12
FUNDUSZE WŁASNE (mld zł)	105,2	110,7	123,3
Całkowity wymóg kapitałowy	61,4	67,6	72,4
Nadwyżka funduszy nad wymogiem	43,8	43,0	50,9
WSPÓŁCZYNNIK WYPŁACALNOŚCI			
Sektor	13,7%	13,1%	13,6%
Banki komercyjne	13,7%	13,1%	13,6%
Banki spółdzielcze	13,9%	13,4%	14,2%
Rozkład banków względem wsp. wyp.			
< 8%	-	-	-
8-10%	23	28	14
10-12%	109	120	93
12% i więcej	491	473	512
TIER 1			
Sektor	12,3%	11,7%	12,3%
Banki komercyjne	12,3%	11,6%	12,2%
Banki spółdzielcze	13,1%	12,6%	13,3%

Pomimo dobrej sytuacji bieżącej REKOMENDOWANE DALSZE WZMACNIANIE BAZY KAPITAŁOWEJ, co wynika z poziomu ryzyka zakumulowanego w bilansach banków, jak też trudnych uwarunkowań zewnętrznych, które mogą wpływać na pogorszenie sytuacji finansowej części klientów banków oraz wywoływać silne zaburzenia w funkcjonowaniu rynków finansowych

Komisja Nadzoru Finansowego

Dobra pozycja płynnościowa ale utrzymują się utrudnienia w zarządzaniu płynnością

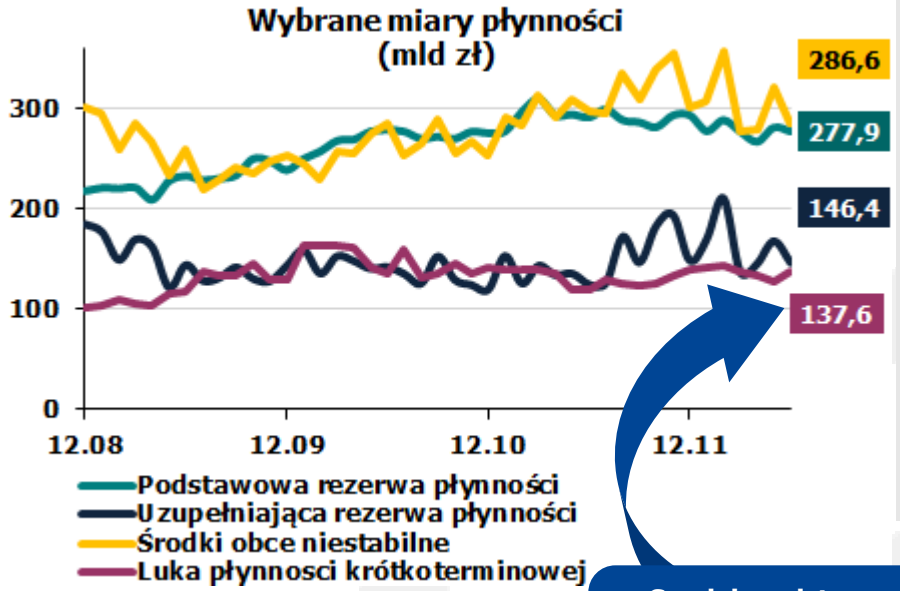

	06/11	12/11	06/12
Podstawowa rezerwa płynności	291,8	294,0	277,9
Uzupełniająca rezerwa płynności	124,8	148,5	146,4
Środki obce niestabilne	297,0	302,3	286,6
Luka płynności krótkoterminowej	119,6	140,3	137,6
Wsp. płynności krótkoterminowej	1,40	1,46	1,48
Środki obce stabilne	798,8	889,0	888,0
Kredyty dla sektora niefinansowego	703,0	764,3	773,0
Depozyty sektora niefinansowego	627,2	698,6	693,8
Nadwyżka/niedobór depozytów	-75,8	-65,7	-79,3
Relacja kredyty/depozyty	112,1%	109,4%	111,4%

Spadek podstawowej i uzupełniającej rezerwy płynności połączony ze spadkiem środków obcych niestabilnych
W rezultacie luka płynności krótkoterminowej i współczynnik płynności krótkoterminowej bez większych zmian

Relacja kredytów do depozytów pozostaje stabilna

Zadowalające przestrzeganie Uchwały KNF nr 386/2008 w sprawie ustalenia wiążących banki norm płynności (niewielka liczba naruszeń; dotyczą podmiotów o marginalnym znaczeniu w skali sektora)

Głównym utrudnieniem w zarządzaniu płynnością jest spadek wzajemnego zaufania pomiędzy uczestnikami rynku oraz pojawiające się okresowo silne zaburzenia w funkcjonowaniu rynków finansowych. Utrzymuje się OGRANICZONA EFEKTYWNOŚĆ KRAJOWEGO RYNKU MIĘDZYBANKOWEGO (niskie obroty na rynku, zanik transakcji o terminach powyżej 1 tygodnia, silne ograniczenie wzajemnych limitów)
Konieczna odbudowa wzajemnego zaufania

Komisja Nadzoru Finansowego

Nieznaczna poprawa wyników, ale II kwartał słabszy

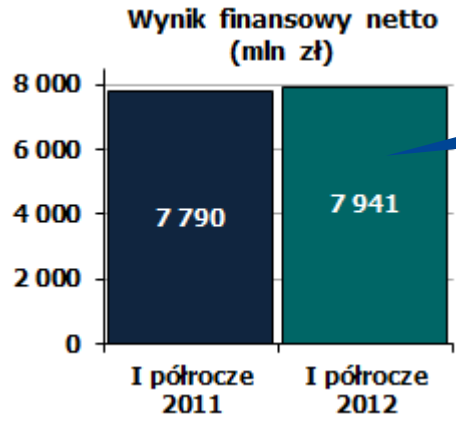

Wzrost wyniku o 152 mln zł

Głównym czynnikiem poprawy był wzrost wyniku odsetkowego (efekt wzrostu wolumenu kredytów i stóp procentowych)

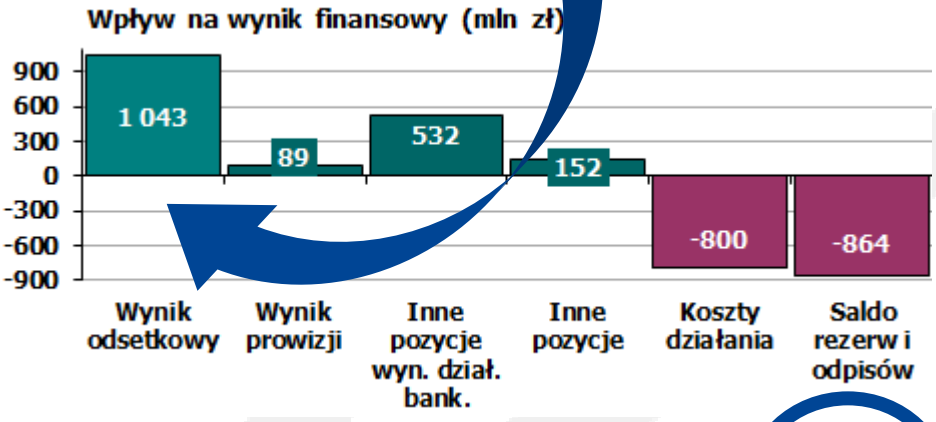

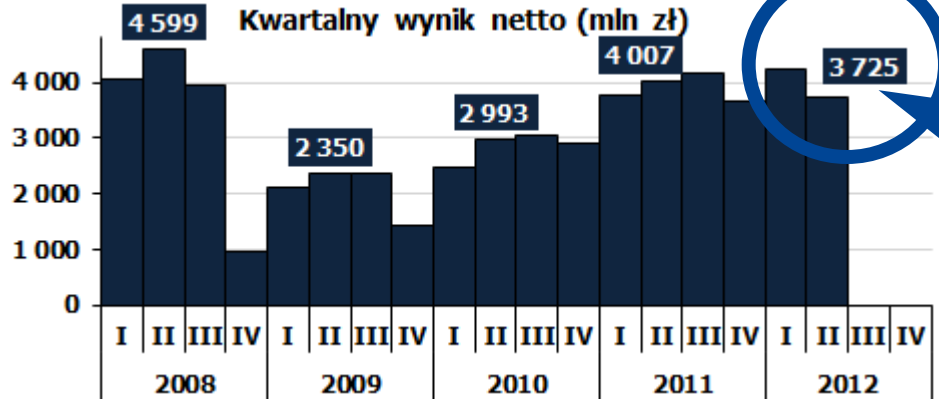

	Mln zł		Zmiana do 06/2011	
	06/11	06/12	mln zł	%
WYNIK DZIAŁ. BANK.	28 188	29 852	1 664	5,9%
- odsetkowy	16 827	17 870	1 043	6,2%
- opłaty i prowizje	7 085	7 174	89	1,2%
- pozostały	4 276	4 808	532	12,4%
KOSZTY DZIAŁANIA	13 165	13 964	800	6,1%
SALDO ODPISÓW	4 292	5 156	864	20,1%
- kr. konsumpcyjne	2 102	1 338	-763	-36,3%
- kr. mieszkaniowe	550	705	155	28,2%
- przedsiębiorstwa	347	1 633	1 286	370,6%
WYNIK NETTO	7 790	7 941	152	1,9%
ROA	1,31	1,26		
ROE	13,34	11,51		
C/I	50,86	50,34		

Miary efektywności stabilne (spadek ROE na skutek wzmocnienia kapitałów)

Poprawa wyników nastąpiła w 472 podmiotach skupiających 68,8% aktywów sektora

1 bank komercyjny, 8 oddziałów instytucji kredytowych i 3 banki spółdzielcze wykazały stratę netto w łącznej wysokości 645 mln zł), a ich łączny udział w aktywach sektora wynosił 2,1%

Spadek wyniku w II kwartale na skutek silnego wzrostu odpisów na należności od przedsiębiorstw i istotną zmianę modelu szacowania utraty wartości w jednym banku

25 podmiotów wykazało kwartalną stratę

W kolejnych okresach należy liczyć się ze wzrostem negatywnej presji na wyniki finansowe banków, co ma związek ze zmniejszeniem tempa wzrostu gospodarki, mogącym skutkować m.in. pogorszeniem sytuacji finansowej części kredytobiorców, jak też zmniejszeniem popytu na kredyt i produkty bankowe

Komisja Nadzoru Finansowego

Silny wzrost salda odpisów i rezerw, głównie za sprawą odpisów na należności przedsiębiorstw

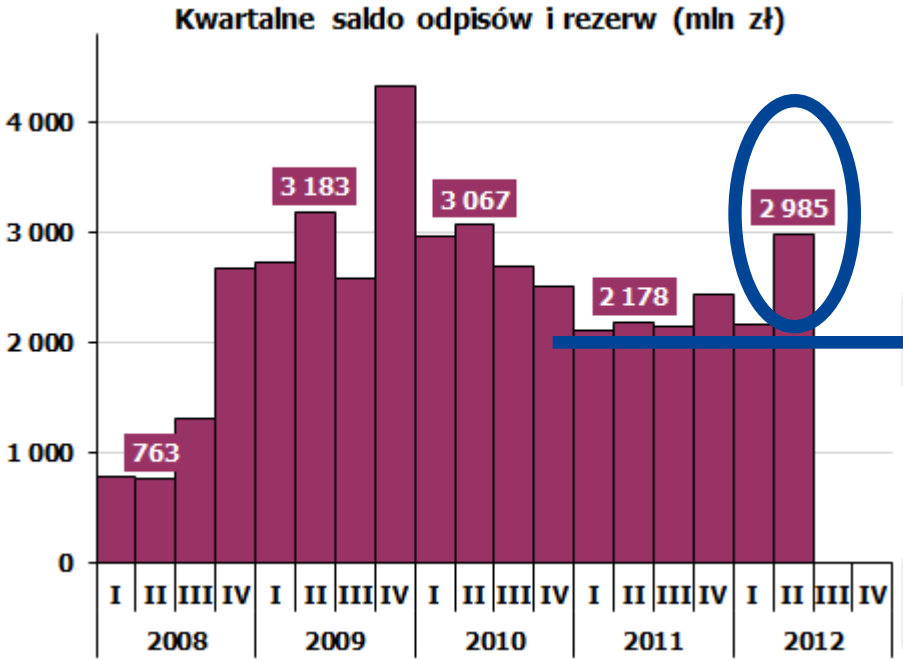

Znaczne osłabienie tempa wzrostu gospodarki i pogorszenie perspektyw jej wzrostu gospodarki w kolejnych okresach będzie wywierało negatywną presję na jakość portfela kredytowego a tym samym skalę tworzonych odpisów

Silny wzrost ujemnego salda odpisów i rezerw w II kwartale:
- **silny wzrost odpisów na należności przedsiębiorstw**
- **zdarzenie jednorazowe (istotna zmiana parametrów modelu szacowania utraty wartości w jednym banku)**

Duży spadek odpisów z tytułu kredytów konsumpcyjnych, ale silny wzrost odpisów na należności od przedsiębiorstw oraz systematyczny wzrost odpisów na kredyty mieszkaniowe

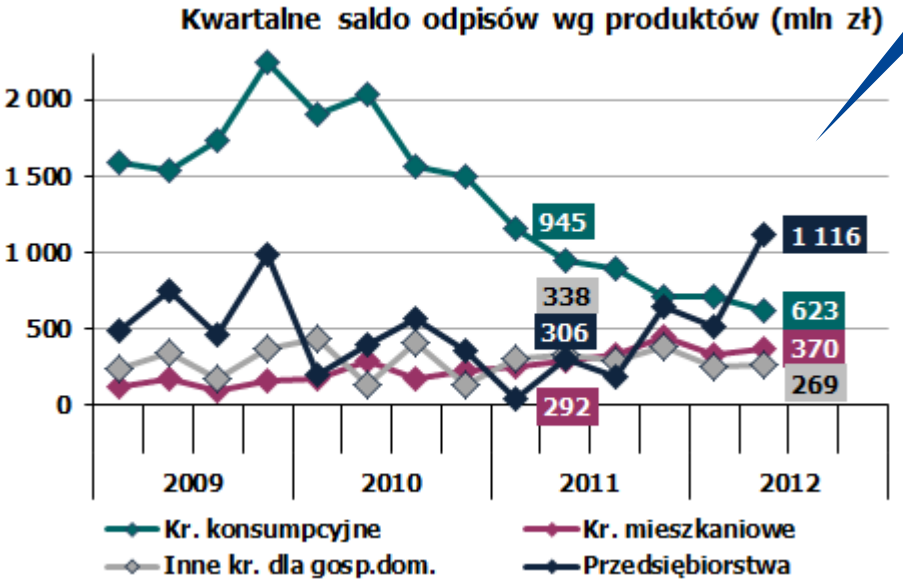

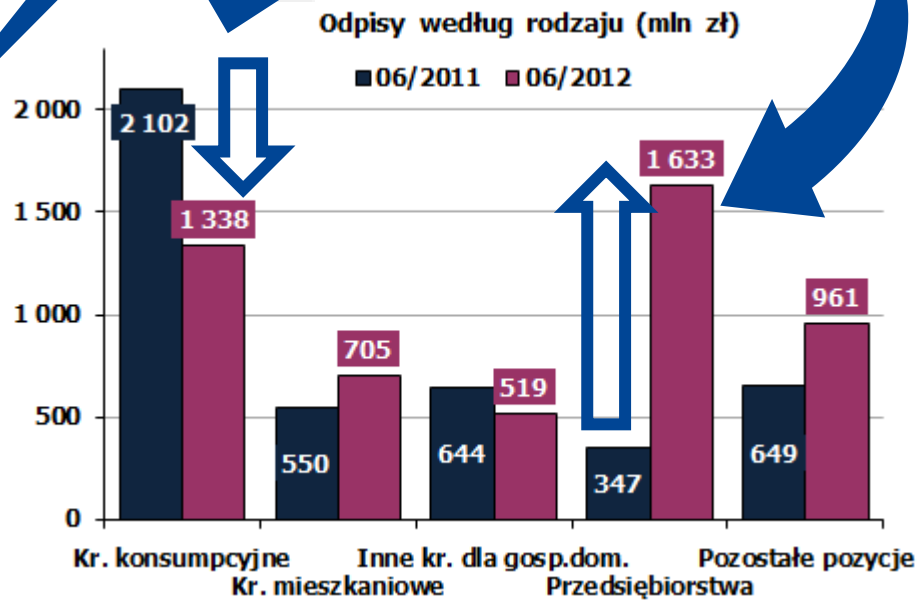

Komisja Nadzoru Finansowego

Struktura sektora wykazuje długookresową stabilizację

Zatrudnienie – 0,6 tys.

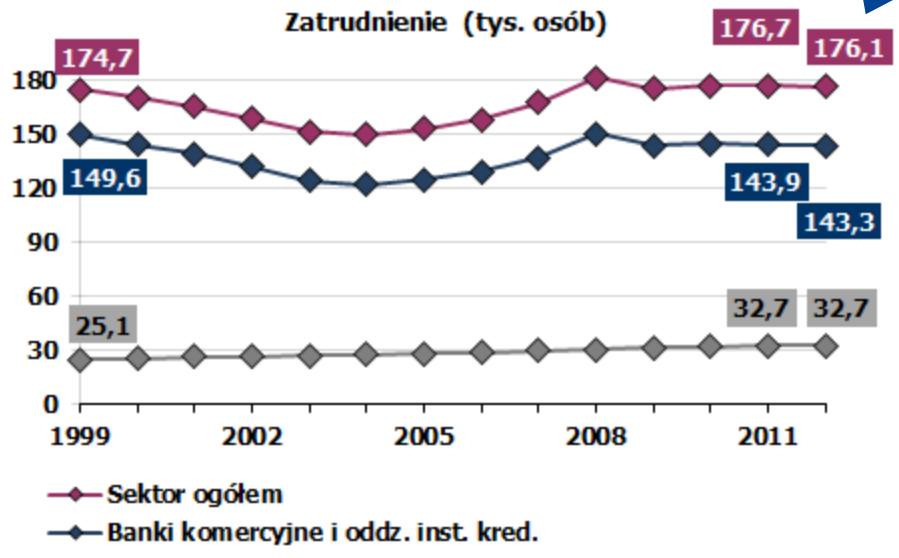

Sieć placówek bez większych zmian

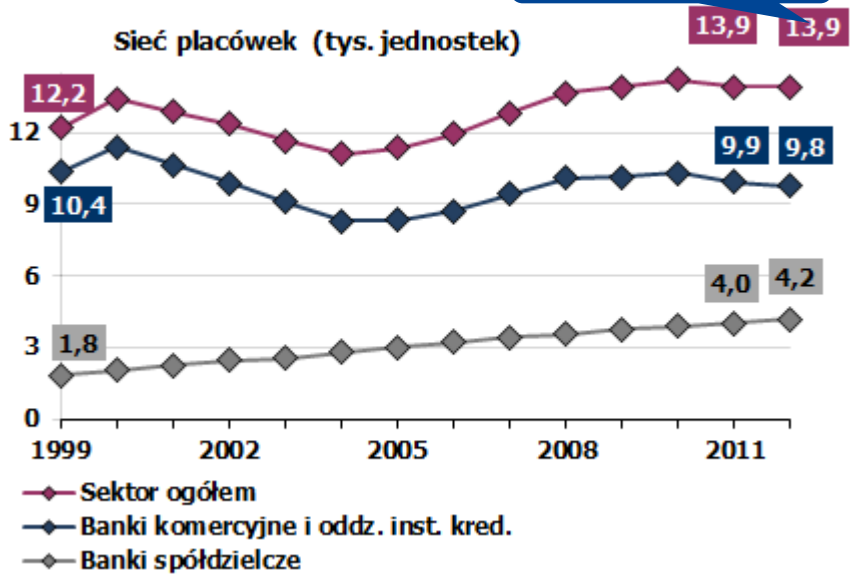

Poziom koncentracji stabilny

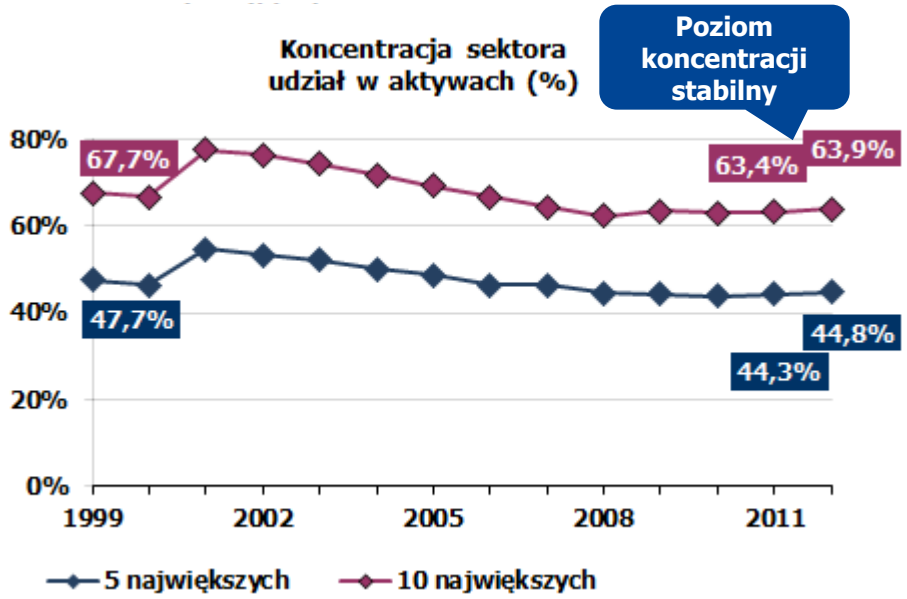

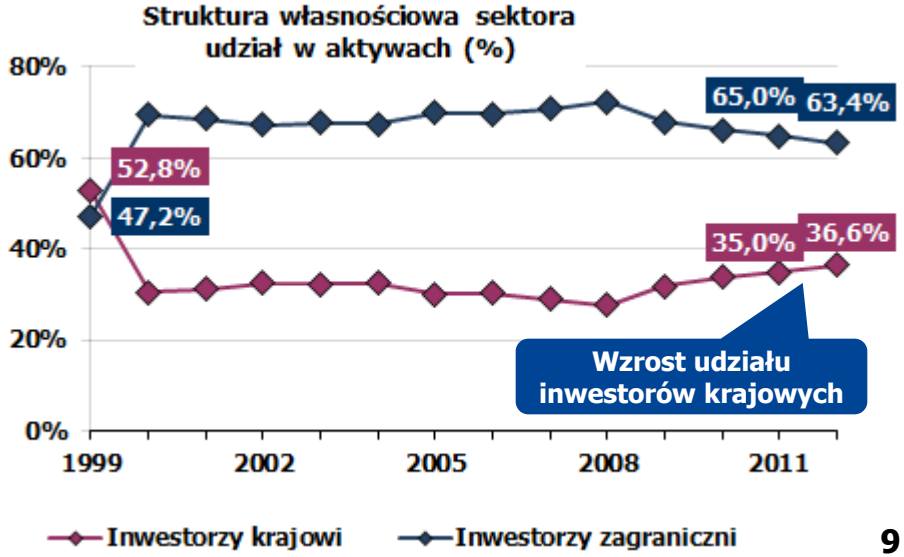

Komisja Nadzoru Finansowego

Główne kierunki rozwoju

SUMA BILANSOWA

	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	+19,7	+1,5%	+90,1	+7,4%
Skorygowany	+29,4	+2,3%	+63,1	+5,0%

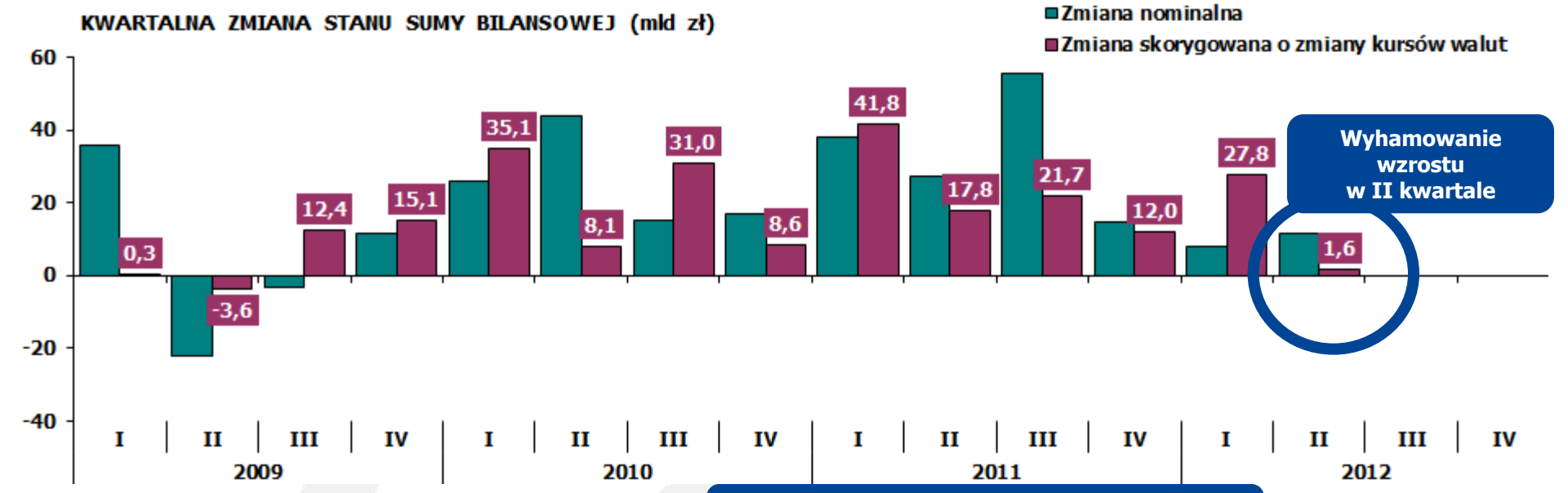

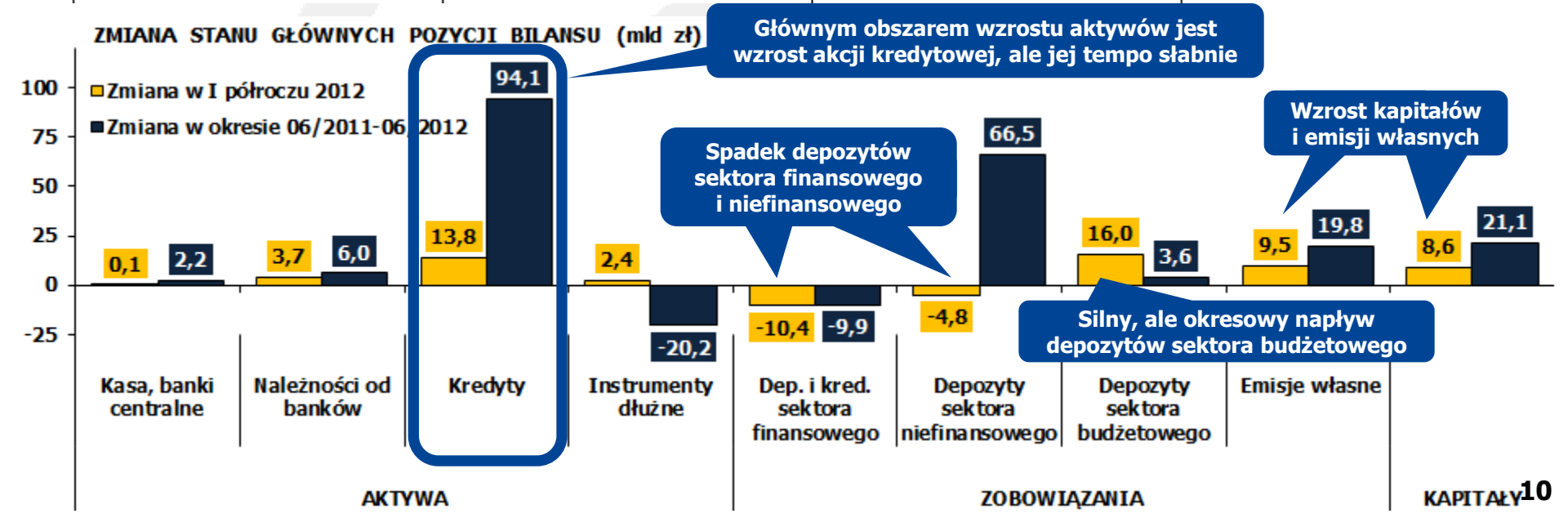

Komisja Nadzoru Finansowego

Rozwój akcji kredytowej w poszczególnych kwartałach (skorygowany o zmiany kursów walutowych)

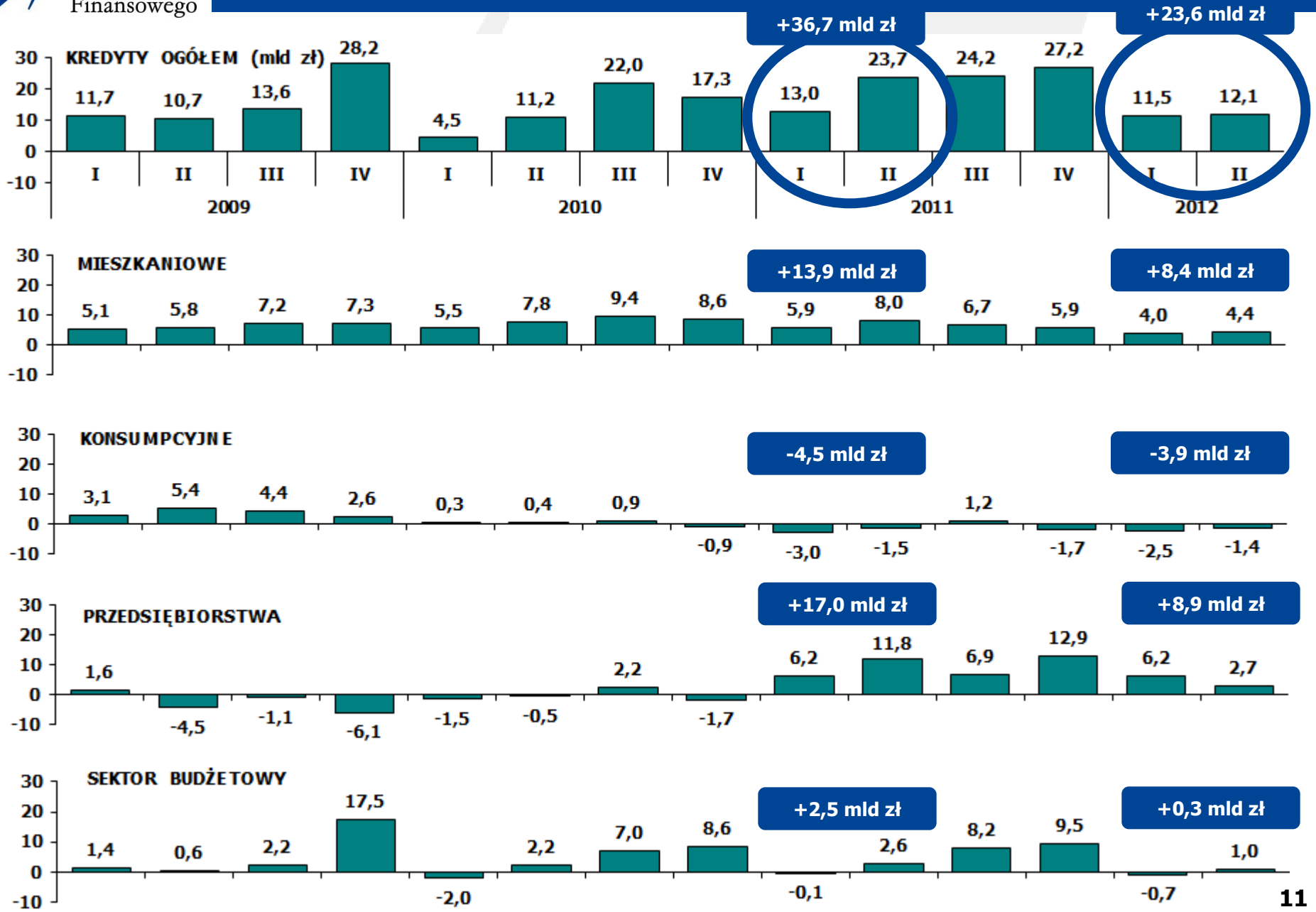

Komisja Nadzoru Finansowego

Źródła finansowania działalności w poszczególnych kwartałach (skorygowane o zmiany kursów walutowych)

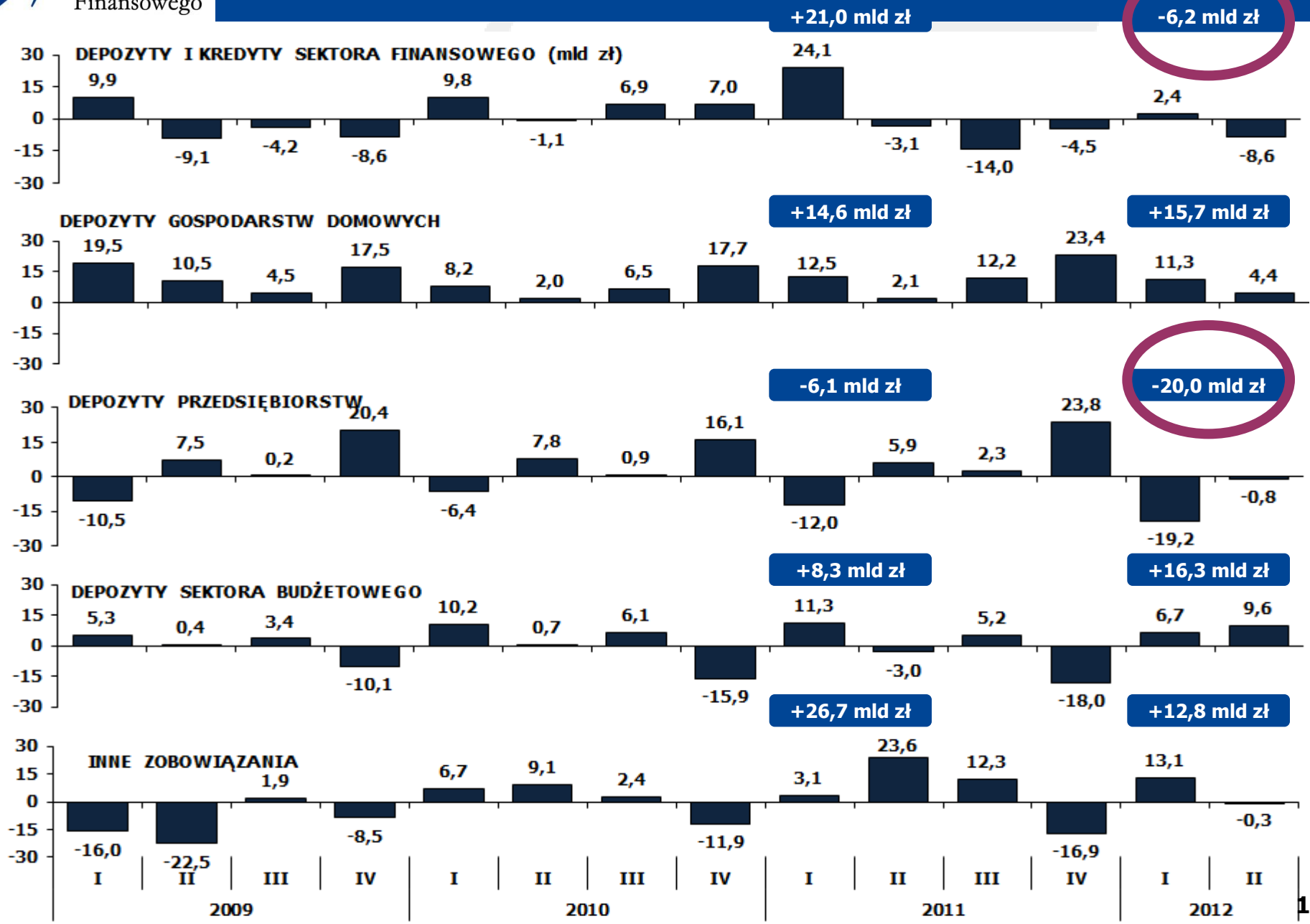

Komisja Nadzoru Finansowego

Umiarkowany wzrost kredytów, ale tempo wzrostu uległo osłabieniu

KREDYTY OGÓŁEM

	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	+15,4	+1,7%	+97,1	+11,7%
Skorygowany	+23,6	+2,6%	+75,1	+8,8%

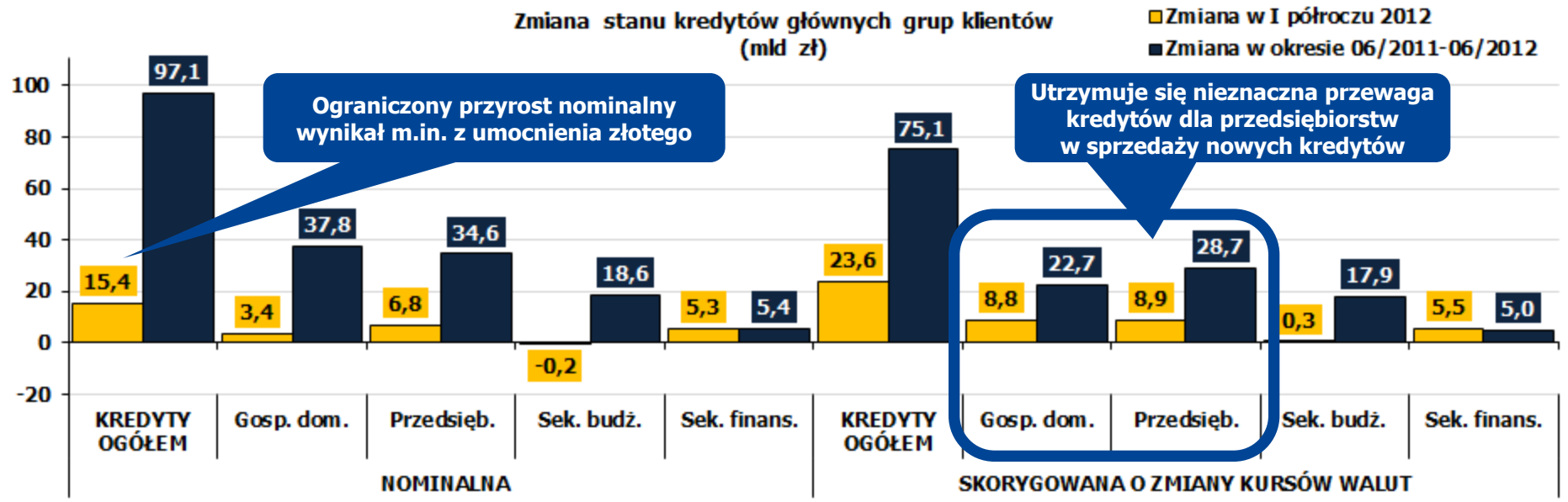

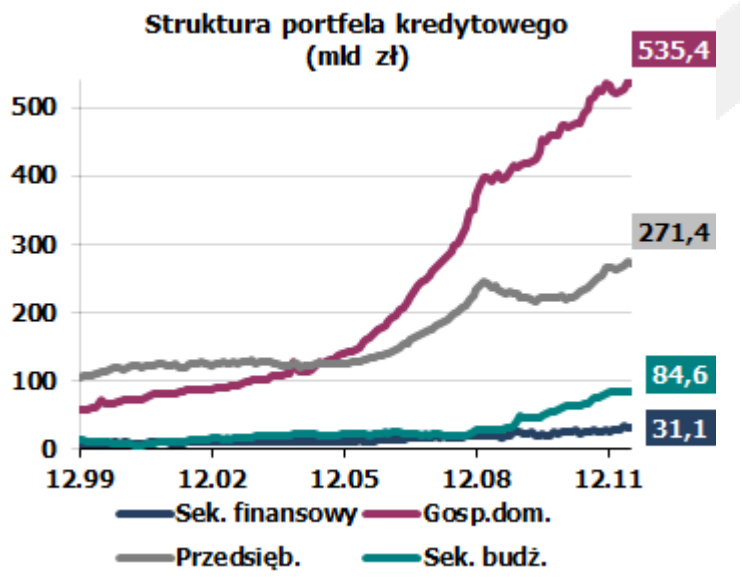

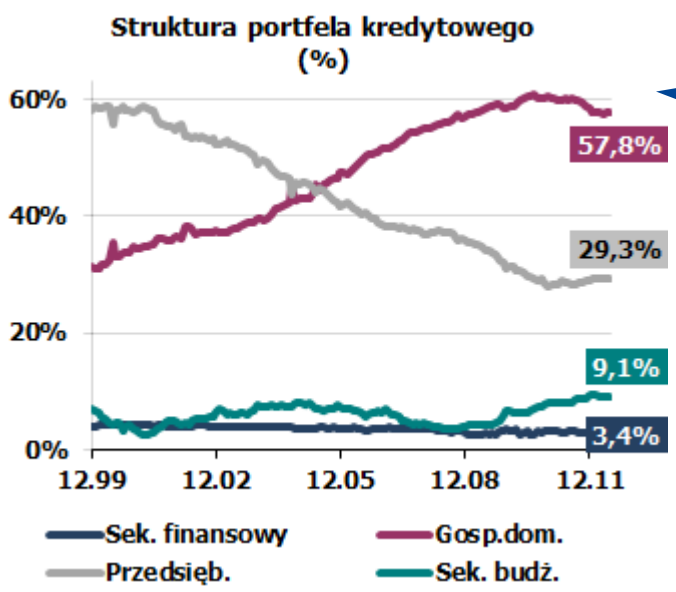

Dominacja kredytów dla gospodarstw domowych, ale od 2011 stopniowy spadek udziału

Komisja Nadzoru Finansowego

Zmniejszenie tempa wzrostu kredytów dla gospodarstw domowych

KREDYTY DLA GOSPODARSTW DOMOWYCH

	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	+3,4	+0,6%	+37,8	+7,6%
Skorygowany	+8,8	+1,7%	+22,7	+4,4%

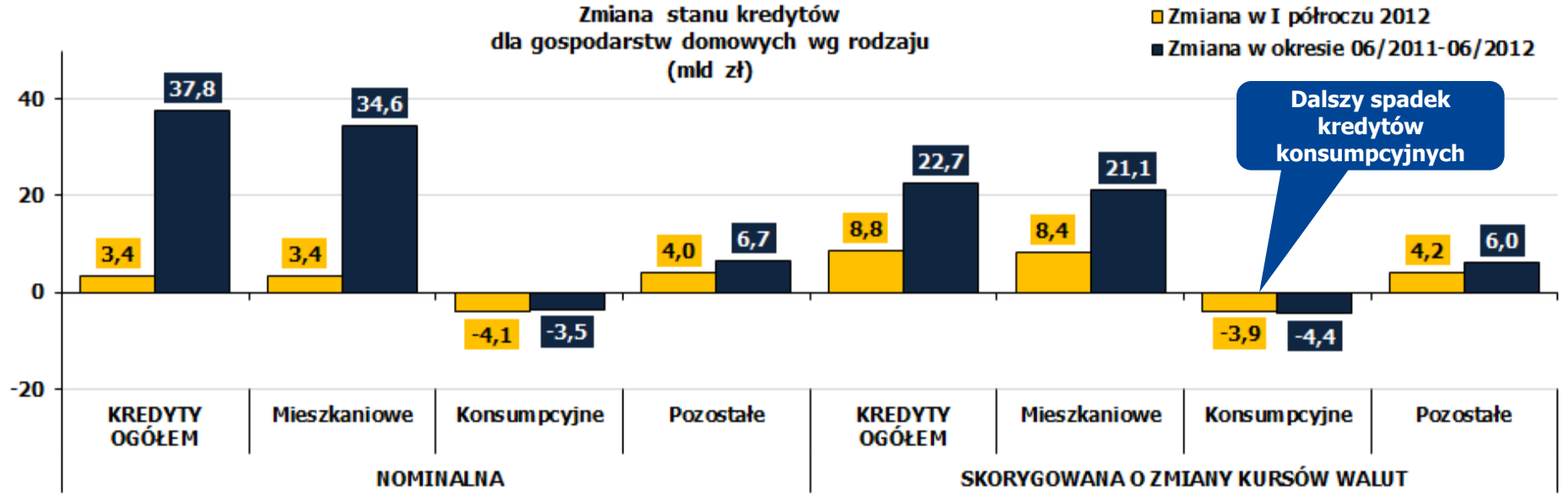

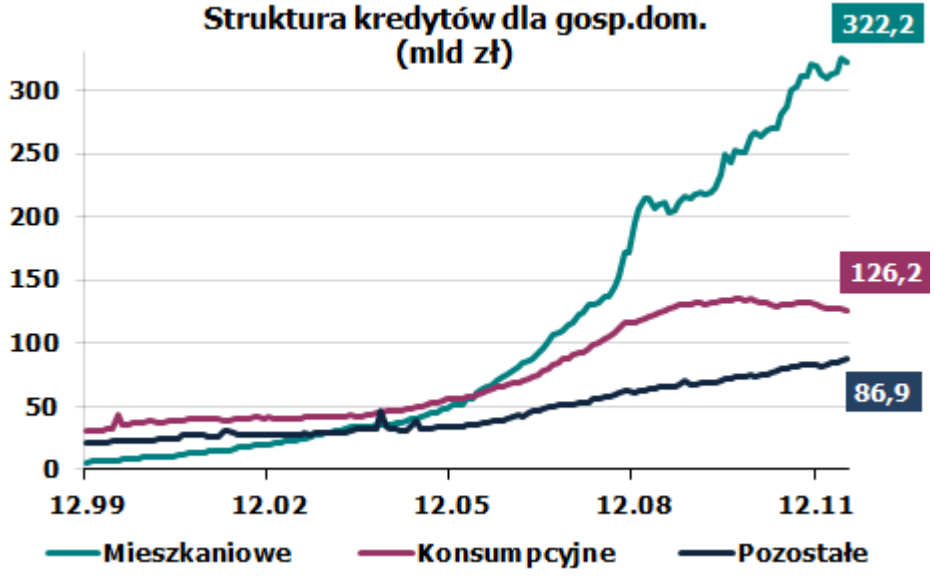

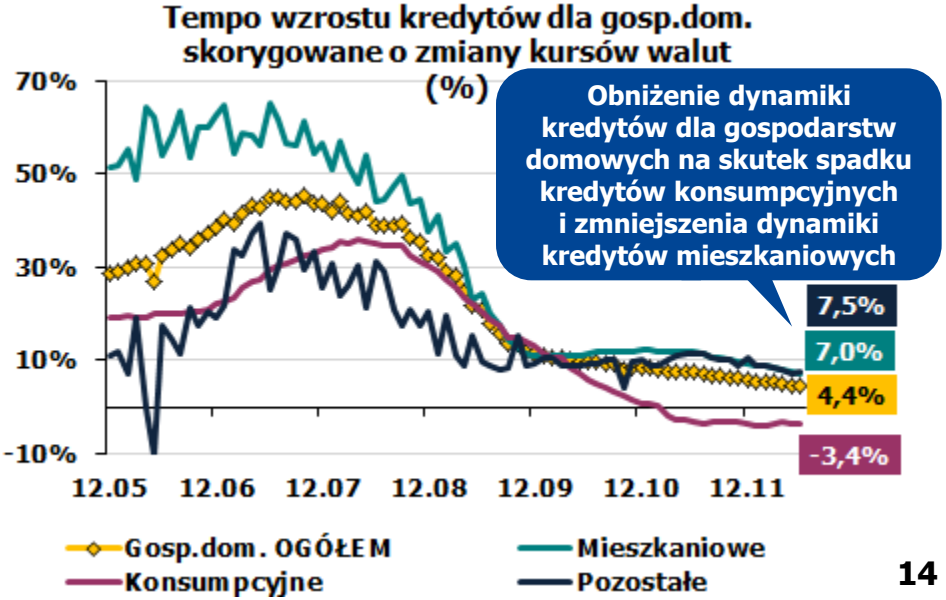

Komisja Nadzoru Finansowego

Zmniejszenie tempa wzrostu kredytów mieszkaniowych

KREDYTY MIESZKANIOWE

	I półrocze mld zł	I półrocze %	rok/rok mld zł	rok/rok %
Nominalny	+3,4	+1,1%	+34,6	+12,0%
Skorygowany	+8,4	+2,7%	+21,1	+7,0%
ZŁOTOWE	+10,1	+8,3%	+21,3	+19,4%
WALUTOWE				
Nominalny	-6,6	-3,4%	+13,3	+7,5%
Skorygowany	-1,6	-0,9%	-0,2	-0,1%

Kwartalna zmiana kredytów mieszkaniowych skorygowana o zmiany kursów walut (mld zł)

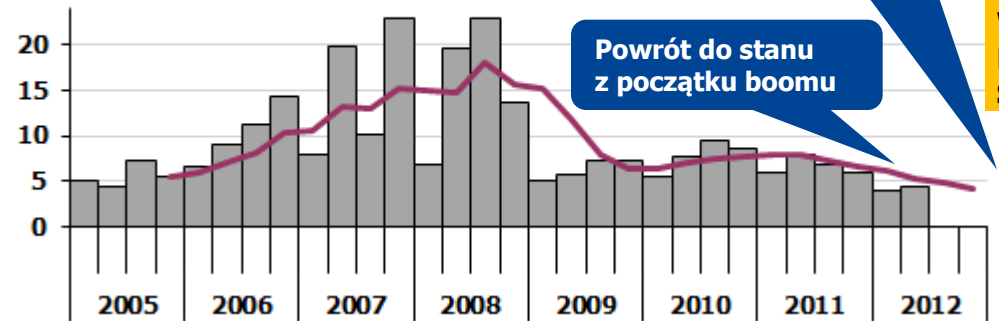

Powrót do stanu z początku boomu

Struktura kredytów (mld zł)

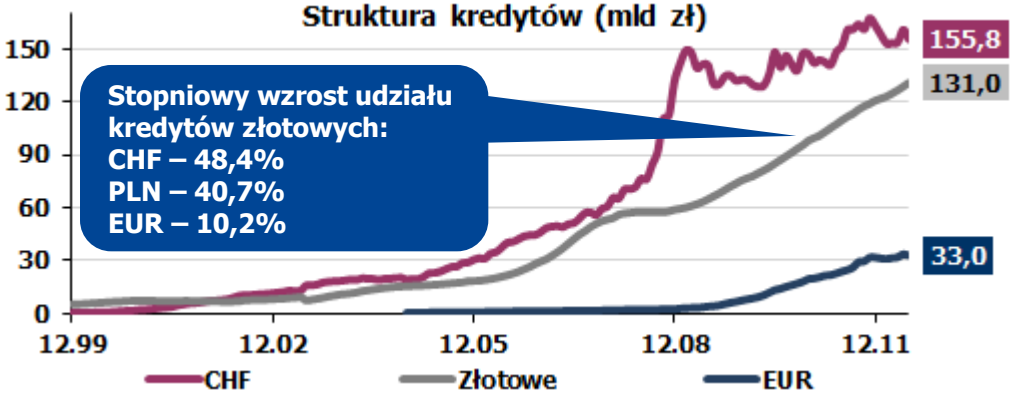

Stopniowy wzrost udziału kredytów złotowych:
CHF – 48,4%
PLN – 40,7%
EUR – 10,2%

Rola kr. mieszkaniowych w bilansach banków (%)

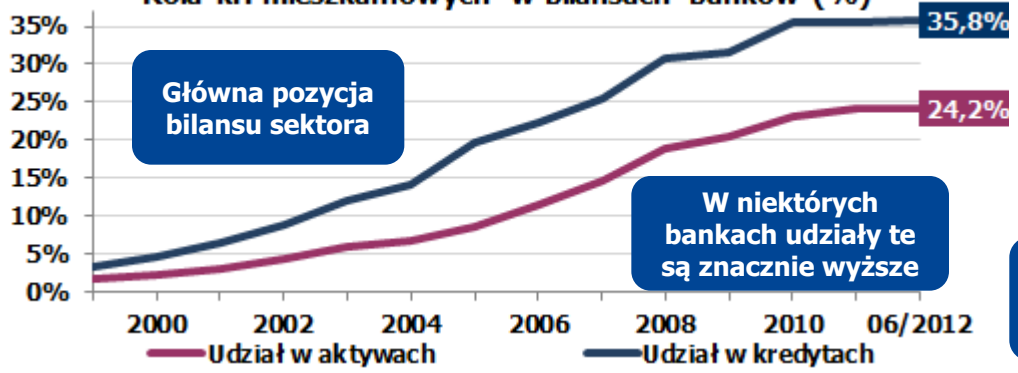

Główna pozycja bilansu sektora

W niektórych bankach udziały te są znacznie wyższe

Przyczyny:

- wzrost obaw o przyszłą sytuację materialną na skutek narastania zjawisk kryzysowych
- zaostrzenie polityki kredytowej w niektórych bankach
- zmiany w Programie „RnS"
- pełne wejście w życie zapisów Rekomendacji S
- wysokie ceny nieruchomości (ograniczenie dostępności dla przeciętnych gospodarstw domowych; brak akceptacji u części potencjalnych klientów)
- efekt bazy statystycznej

Udział w nowej sprzedaży (%)
Źródło: AMRON-SARFiN

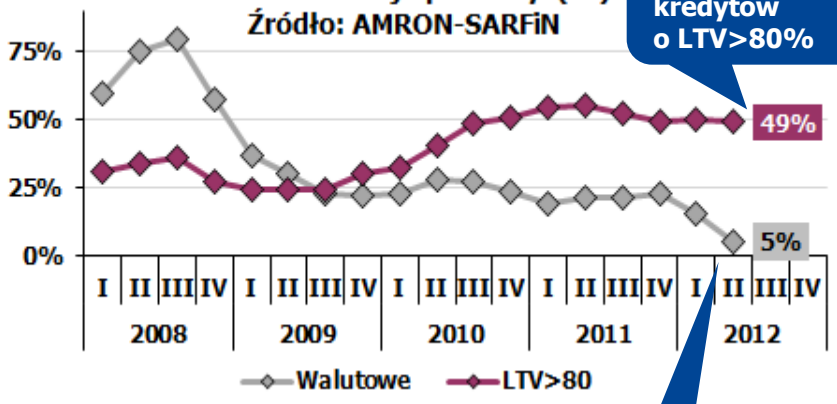

Utrzymuje się wysoki udział kredytów o LTV>80%

Korzystne zmniejszenie sprzedaży kredytów walutowych W II kwartale większość banków zaprzestała udzielania kredytów walutowych (I kw. 5,5 tys; II kw. 1,4 tys.)

Komisja Nadzoru Finansowego

Dalszy spadek stanu kredytów konsumpcyjnych

KREDYTY KONSUMPCYJNE	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	-4,1	-3,1%	-3,5	-2,7%
Skorygowany	-3,9	-3,0%	-4,4	-3,4%

Przyczyny:
- samoregulacja ze strony banków
- zmiana postaw części gospodarstw domowych na skutek globalnego kryzysu finansowego (ograniczenie „życia na kredyt")
- uchwalenie Rekomendacji T
- sprzedaż części portfela złych kredytów
- stopniowy wzrost konkurencji ze strony instytucji niebankowych
- „shadow banking" w niektórych grupach bankowych

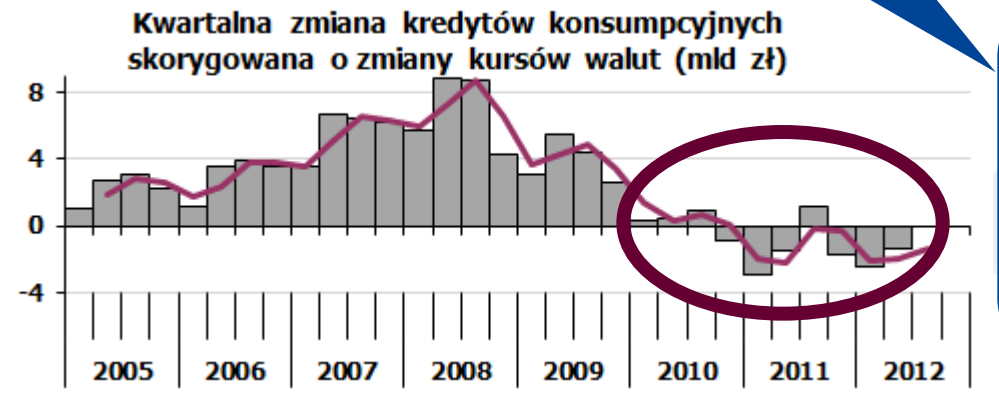

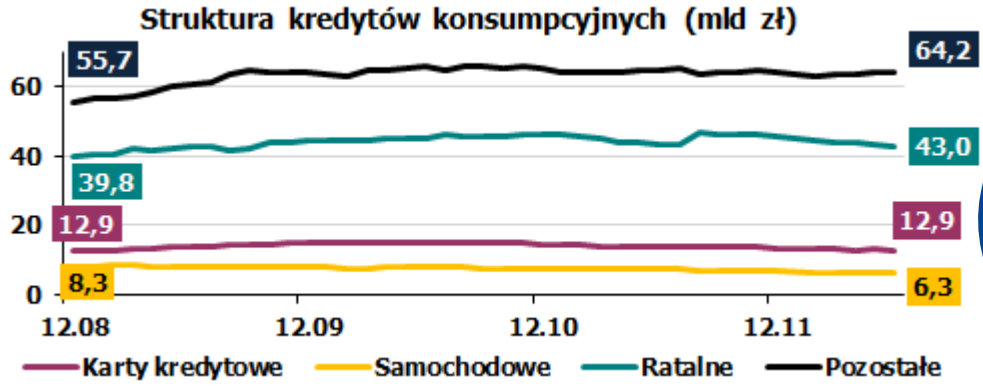

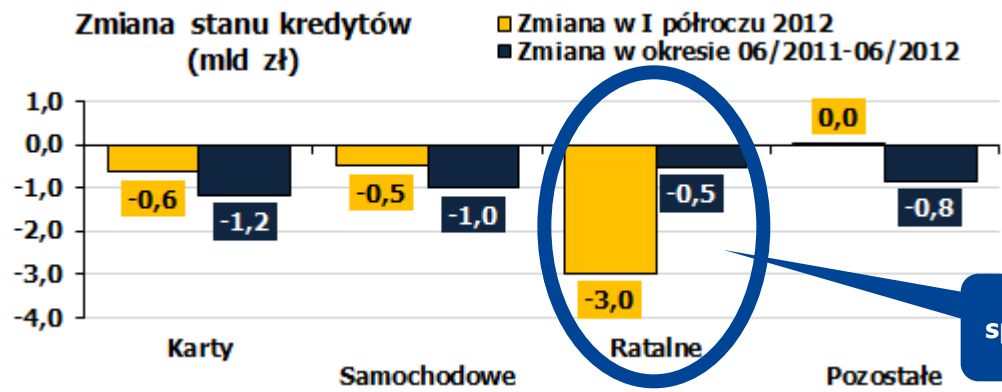

Największy spadek w obszarze kr. ratalnych

Niejednorodny obraz sytuacji w części banków istotny spadek w innych znaczący wzrost

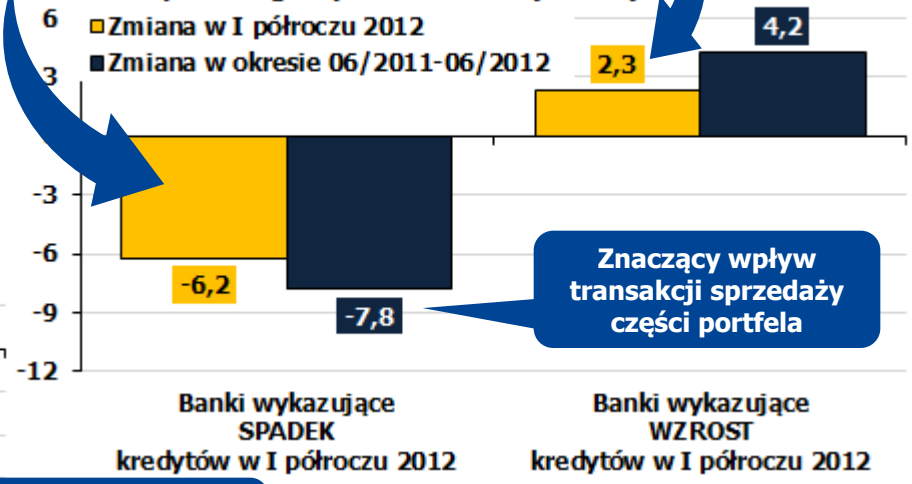

Znaczący wpływ transakcji sprzedaży części portfela

Komisja Nadzoru Finansowego

Szczyt rozwoju kredytów konsumpcyjnych nastąpił 2 lata przed wejściem w życie Rekomendacji T
Mając na uwadze krótkoterminowy charakter kredytów konsumpcyjnych KNF dokona złagodzenia niektórych zapisów i przeredagowania Rekomendacji

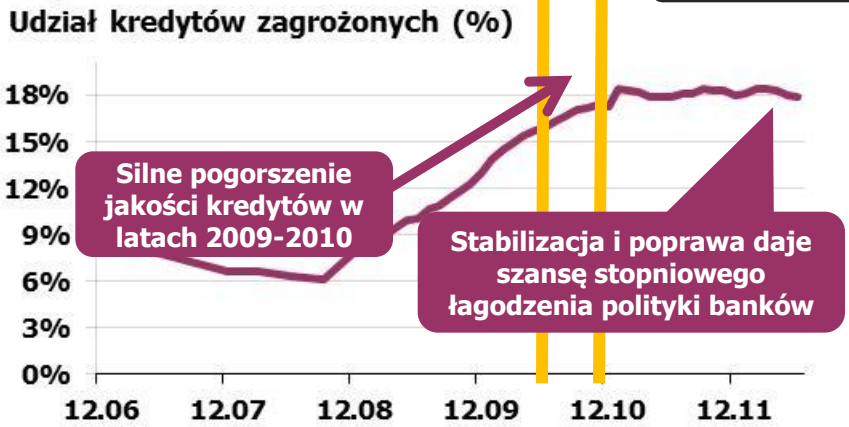

Źródło: BIK, UKNF

W 409 bankach doszło do zmniejszenia a w 213 do wzrostu portfela kredytów

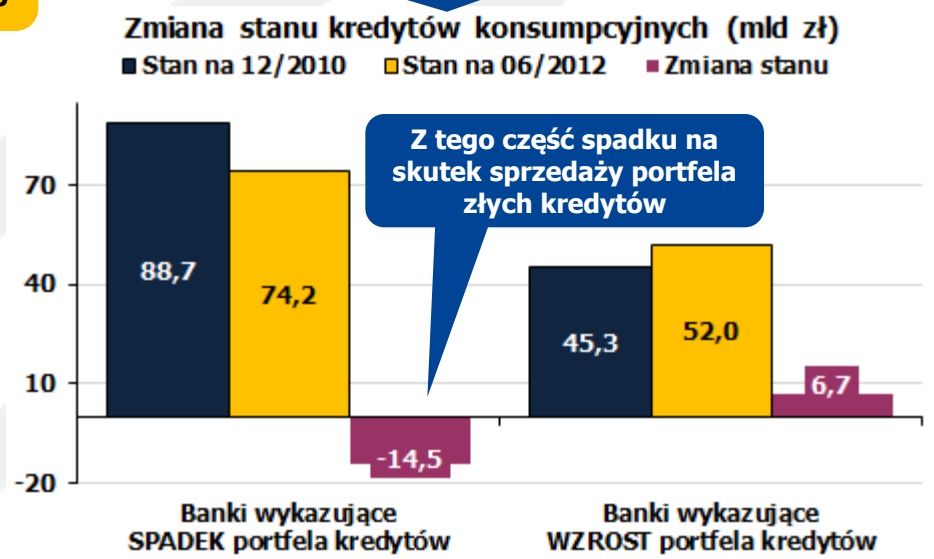

INSTYTUCJE NIEBANKOWE MOGŁY PRZEJĄĆ TYLKO CZĘŚĆ KLIENTÓW BANKÓW

RÓŻNE GRUPY DOCELOWE - przeciętna wartość kredytu: banki 8 tys. zł, firmy pożyczkowe 1 tys. zł

BANKI	2009	2010	2011	06/2012
Kr. konsumpcyjne (mld zł)	132,2	134,1	130,3	126,2
SKOKi	2009	2010	2011	03/2012
Udzielone pożyczki (mld zł)	8,4	9,8	10,8	10,7
Liczba członków (tys.)	2 026	2 177	2 284	2 485
PROVIDENT POLSKA	2009	2010	2011	06/2012
Udzielone pożyczki (mln GBP)	279,9	296,4	318,6	152,4
Liczba klientów (tys.)	758	782	834	847
„SHADOW BANKING" – BRAK DANYCH o skali działania				

Komisja Nadzoru Finansowego

Osłabienie dynamiki akcji kredytowej dla gospodarstw domowych występuje również w krajach strefy euro

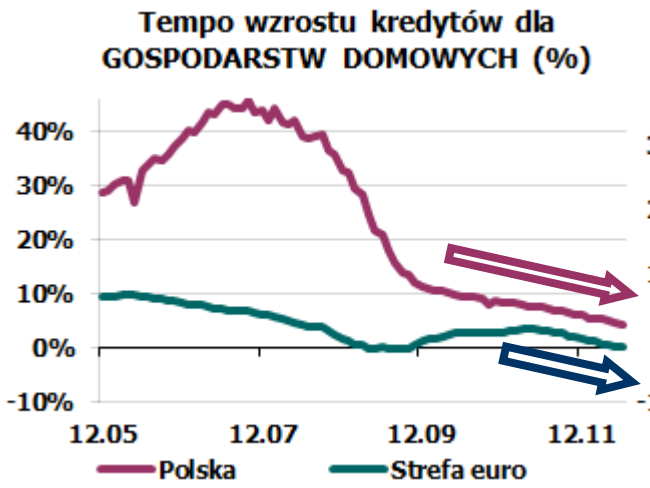

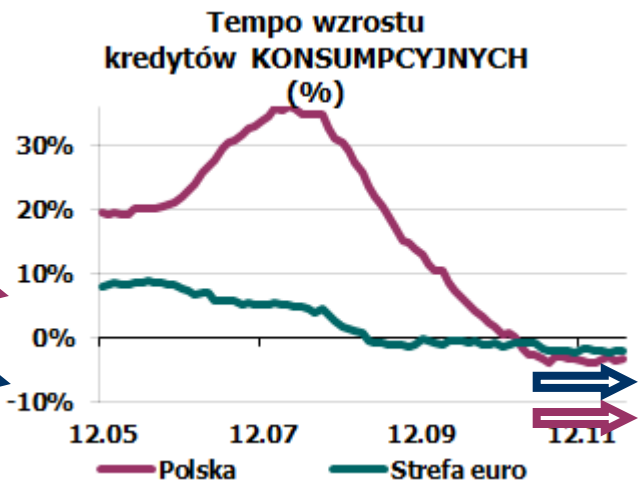

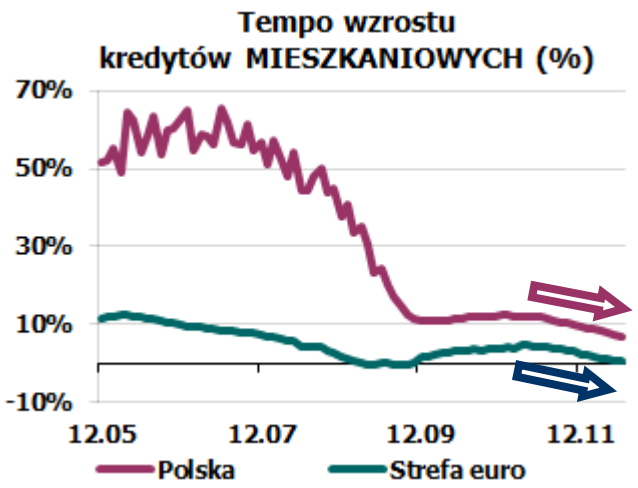

ROCZNE TEMPO WZROSTU AKCJI KREDYTOWEJ W POLSCE I KRAJACH STREFY EURO (06/2012 do 06/2011)

OGÓŁEM	
Słowacja	9,9%
Finlandia	5,6%
Malta	5,3%
Luksemburg	4,5%
Polska	4,4%
Cypr	3,8%
Francja	3,6%
Niemcy	1,1%
Włochy	0,9%
Austria	0,3%
Strefa euro	0,3%
Słowenia	-0,6%
Belgia	-2,0%
Estonia	-2,0%
Hiszpania	-2,6%
Irlandia	-2,9%
Portugalia	-3,2%
Holandia	-3,5%
Grecja	-5,2%

Tempo wzrostu kredytów dla gosp.dom. relatywnie wysokie na tle krajów strefy euro

KONSUMPCYJNE	
Słowacja	12,4%
Luksemburg	10,7%
Finlandia	3,8%
Malta	3,6%
Niemcy	1,7%
Belgia	1,2%
Cypr	0,7%
Włochy	0,4%
Francja	-0,9%
Strefa euro	-1,9%
Holandia	-2,1%
Polska	-3,4%
Austria	-4,4%
Słowenia	-6,0%
Grecja	-6,6%
Estonia	-7,0%
Portugalia	-9,0%
Hiszpania	-9,6%
Irlandia	-14,5%

Dynamika kredytów konsumpcyjnych poniżej strefy euro

MIESZKANIOWE	
Słowacja	11,1%
Malta	7,5%
Luksemburg	7,3%
Polska	7,0%
Finlandia	6,5%
Francja	4,3%
Cypr	3,6%
Słowenia	3,1%
Austria	2,9%
Włochy	1,9%
Niemcy	1,3%
Strefa euro	0,8%
Irlandia	-0,1%
Estonia	-1,1%
Hiszpania	-2,2%
Portugalia	-2,2%
Belgia	-2,7%
Holandia	-3,4%
Grecja	-4,3%

Dynamika kredytów mieszkaniowych relatywnie wysoka na tle strefy euro, choć w kolejnych okresach może ulec osłabieniu

Źródło: EBC, UKNF

Komisja Nadzoru Finansowego

Osłabienie akcji kredytowej dla gospodarstw domowych występuje również w innych nowych krajach członkowskich

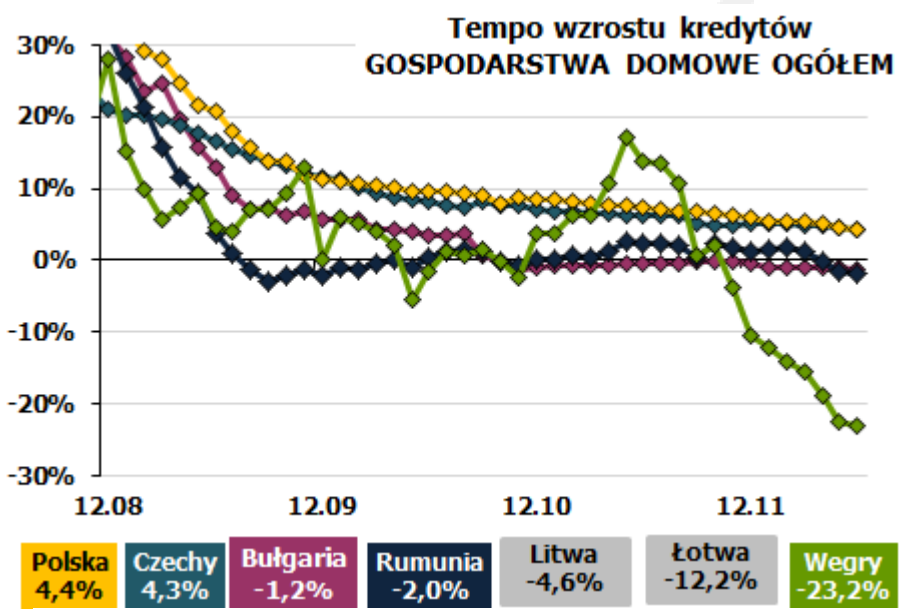

Dynamika akcji kredytowej dla gospodarstw domowych relatywnie wysoka na tle innych krajów, ale możliwe jest jej zmniejszenie w kolejnych okresach

Struktura walutowa kredytów dla gospodarstw domowych

	waluta krajowa	waluty obce	
Bułgaria	59%	41%	ale powiązanie BGN z EUR
Czechy	100%	0%	
Litwa	27%	73%	ale powiązanie LTL z EUR
Łotwa	10%	90%	ale powiązanie LVL z EUR
Polska	61%	39%	
Rumunia	33%	67%	
Węgry	38%	62%	

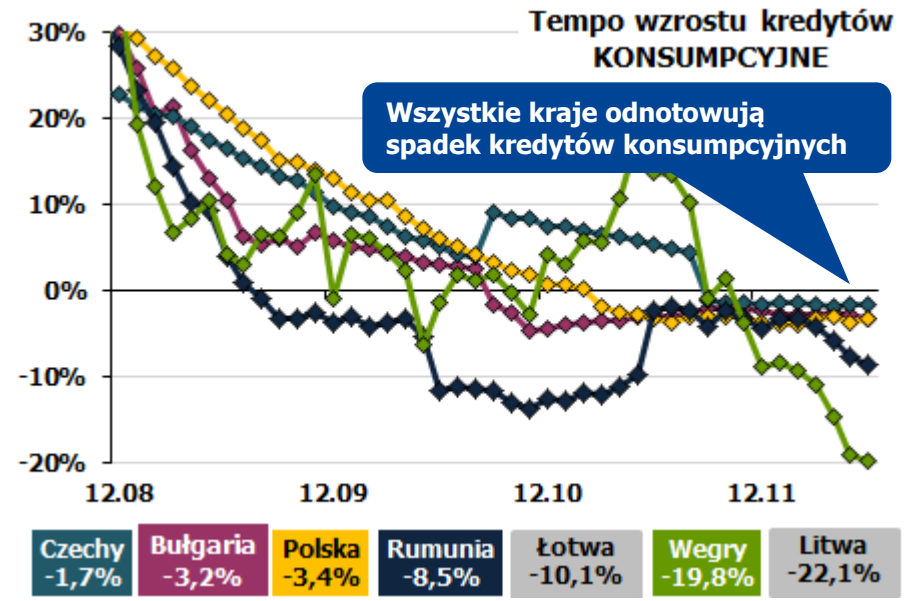

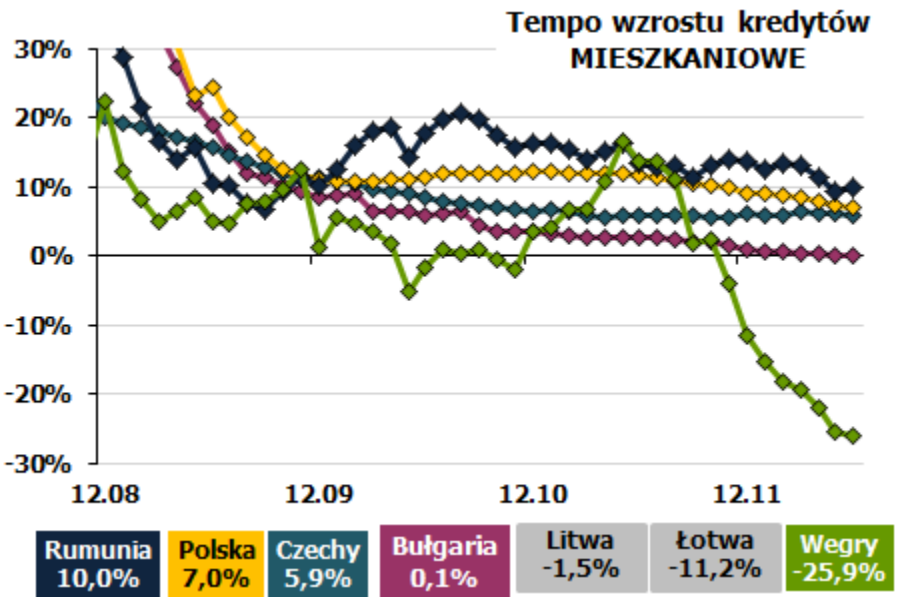

Źródło: Banki centralne, UKNF, obliczenia własne (dla Polski, Rumunii, Węgier dokonano korekty wynikającej ze zmian kursów walut)

Komisja Nadzoru Finansowego

Akcja kredytowa dla przedsiębiorstw stopniowo słabnie

KREDYTY PRZEDSIĘBIORSTW

	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	+6,8	+2,6%	+34,6	+14,6%
Skorygowany	+8,9	+3,4%	+28,7	+11,8%

Głównym zagrożeniem dla rozwoju akcji kredytowej jest osłabienie tempa wzrostu polskiej gospodarki, pogorszenie koniunktury u głównych partnerów handlowych Polski i wynikające stąd pogorszenie klimatu inwestycyjnego

Wyraźne osłabienie dynamiki wzrostu w II kwartale

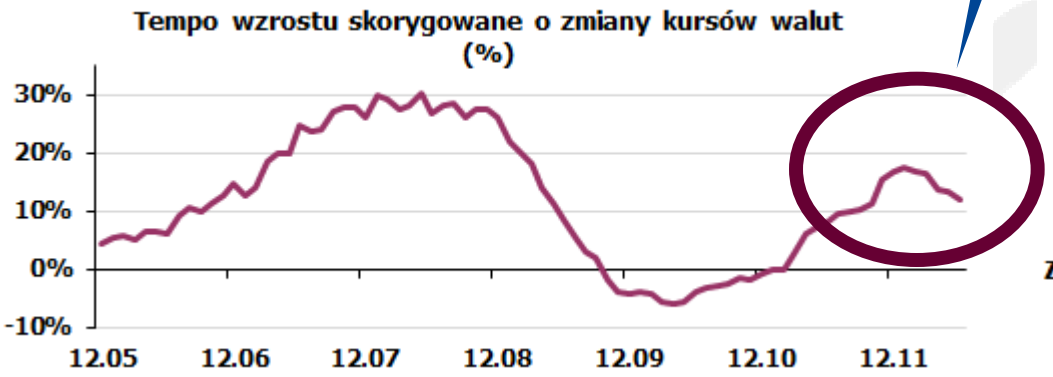

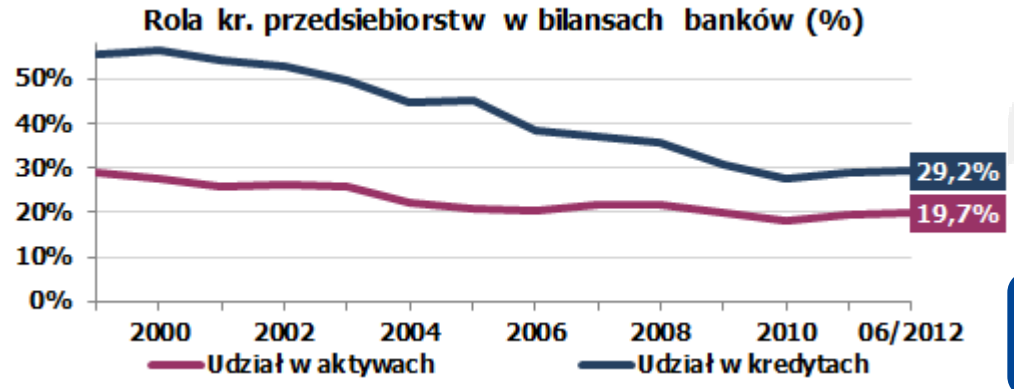

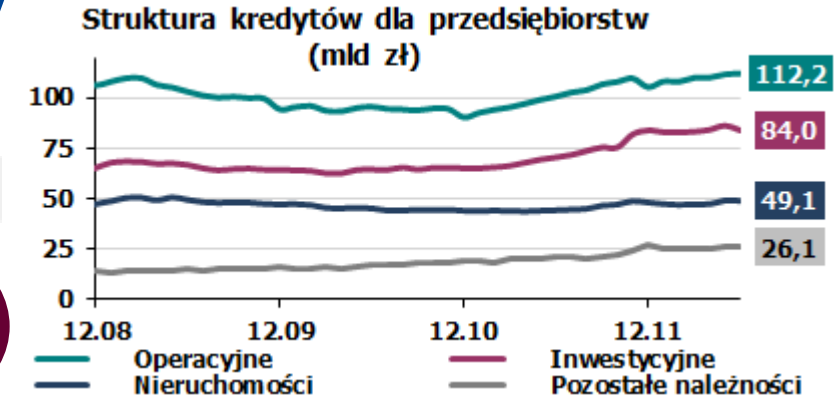

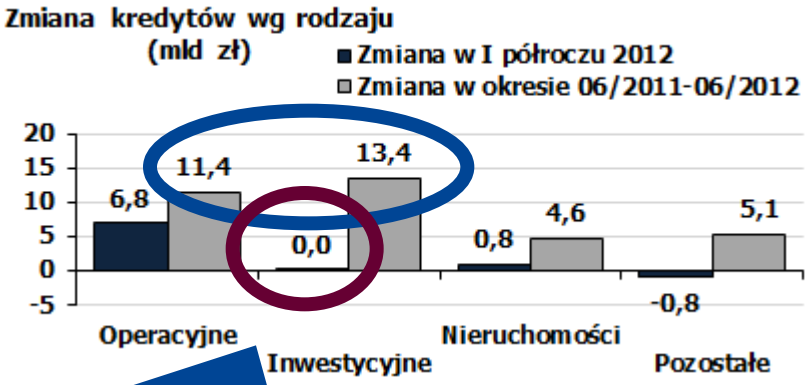

Korzystna struktura produktowa przyrostu, ale w I półroczu doszło do niekorzystnego wyhamowania wzrostu kredytów inwestycyjnych

Komisja Nadzoru Finansowego

Stan środków w kasach, NBP, należności od banków oraz instrumentów dłużnych i kapitałowych bez większych zmian

WYBRANE AKTYWA PŁYNNE	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Kasa, NBP	+0,1	+0,3%	+2,2	+5,8%
Należności od banków	+3,7	+5,1%	+6,0	+8,7%
- rezydent	+6,4	+15,6%	-0,7	-1,5%
- nierezydent	-2,8	-9,1%	+6,7	+32,2%
Instr. dłużne i kapitałowe	+2,4	+1,0%	-20,2	-7,6%

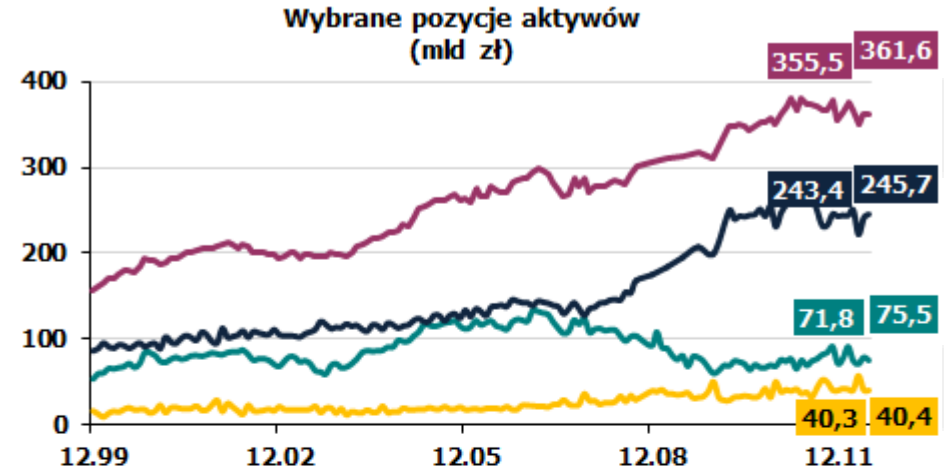

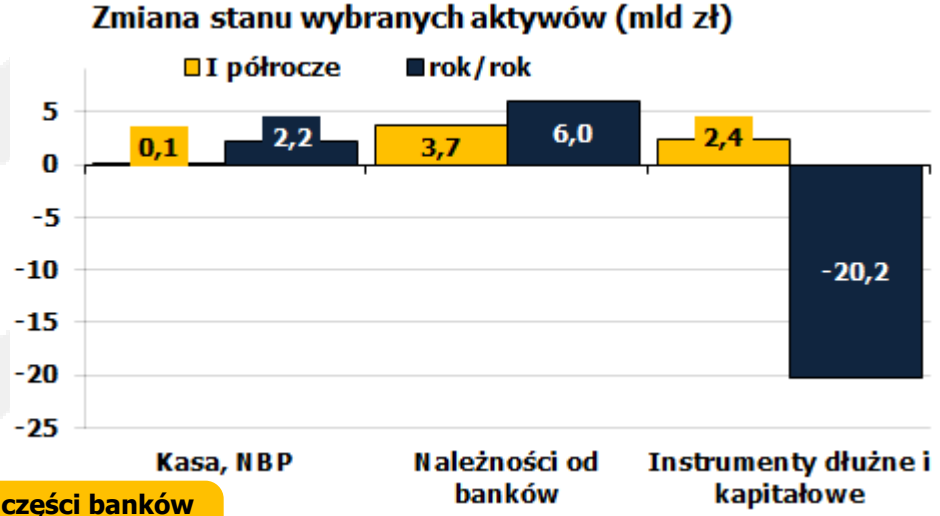

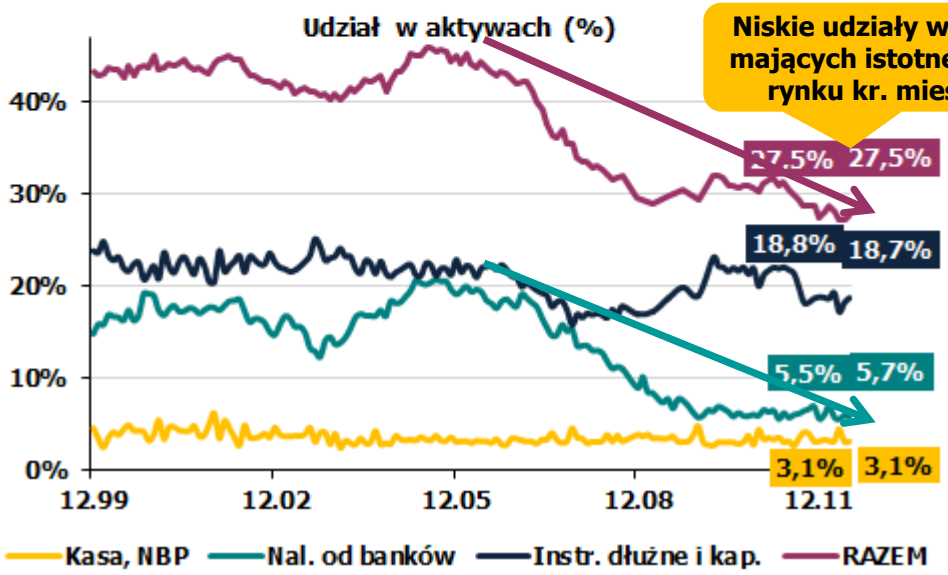

Niskie udziały w części banków mających istotne ekspozycje na rynku kr. mieszkaniowych

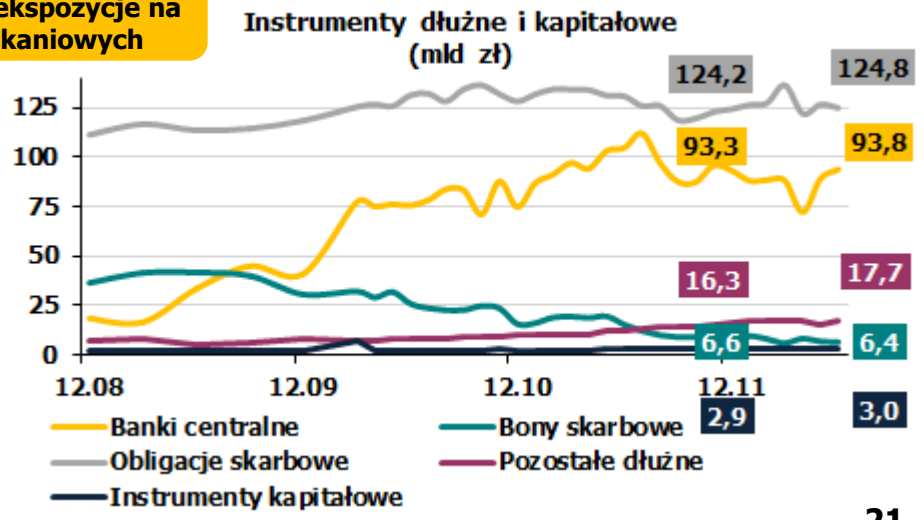

Komisja Nadzoru Finansowego

Spadek depozytów sektora niefinansowego, na skutek spadku depozytów przedsiębiorstw

DEPOZYTY SEKTORA NIEFINANSOWEGO

	I półrocze mld zł	I półrocze %	rok/rok mld zł	rok/rok %
OGÓŁEM				
Nominalny	-4,8	-0,7%	+66,5	+10,6%
Skorygowany	-3,0	-0,4%	+58,6	+9,2%
GOSPODARSTWA DOMOWE				
Nominalny	+14,8	+3,1%	+56,3	+12,9%
Skorygowany	+15,7	+3,3%	+51,3	+11,6%
PRZEDSIĘBIORSTWA				
Nominalny	-20,9	-10,1%	+8,9	+5,1%
Skorygowany	-19,9	-9,7%	+6,1	+3,4%

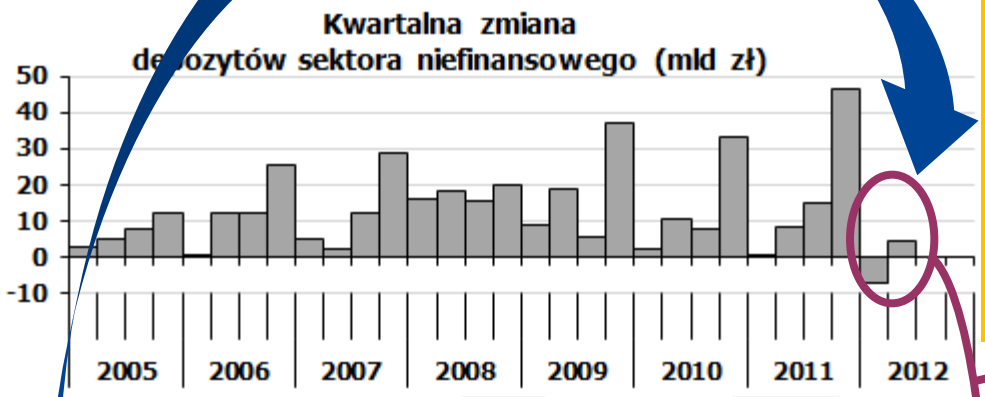

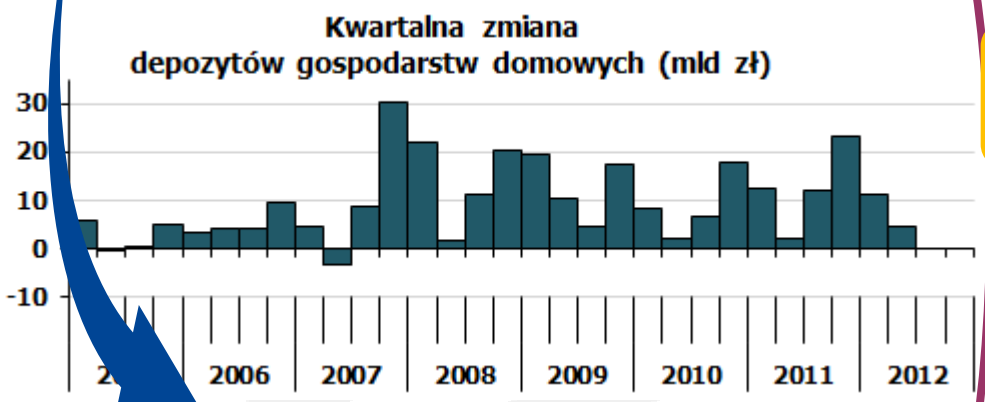

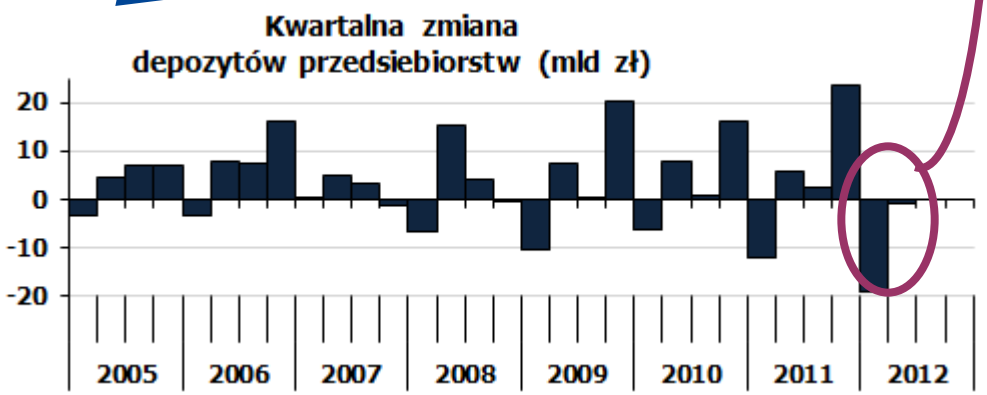

Spadek tempa wzrostu gospodarki może negatywnie wpływać na tempo wzrostu depozytów, co ograniczałoby możliwości wzrostu akcji kredytowej

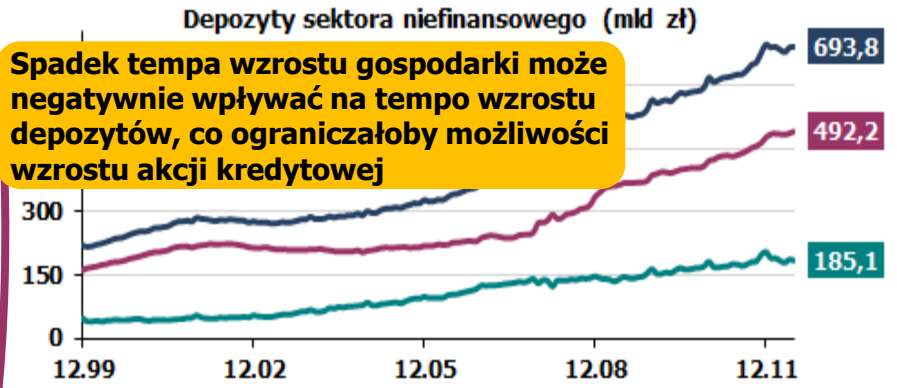

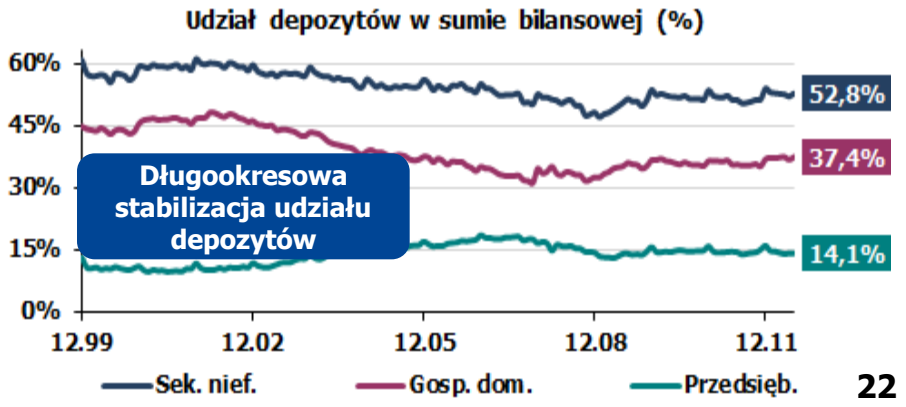

Komisja Nadzoru Finansowego

Obniżenie poziomu depozytów i kredytów sektora finansowego w II kwartale

DEPOZYTY I KREDYTY SEKTORA FINANSOWEGO

	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	-10,4	-3,9%	-9,9	-3,7%
Skorygowany	-6,3	-2,4%	-24,7	-8,8%

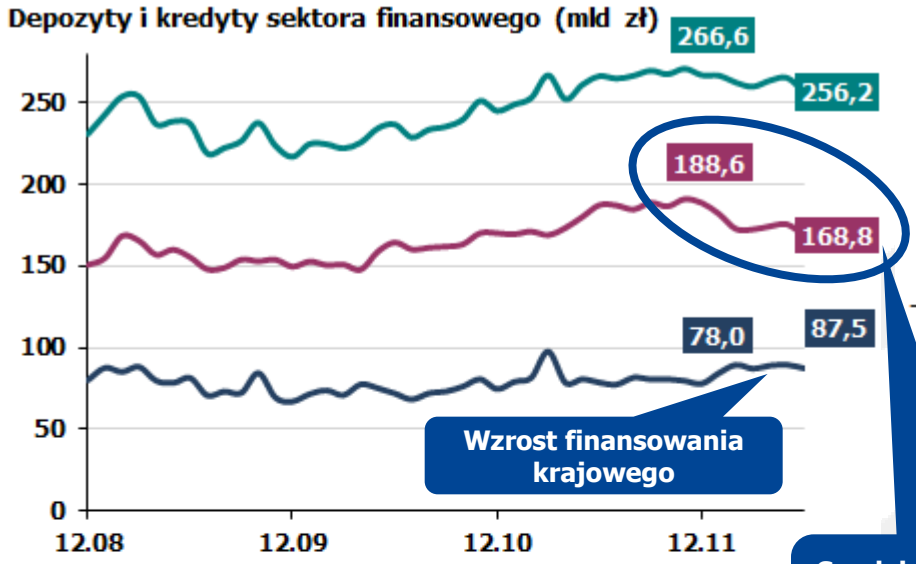

Wzrost finansowania krajowego

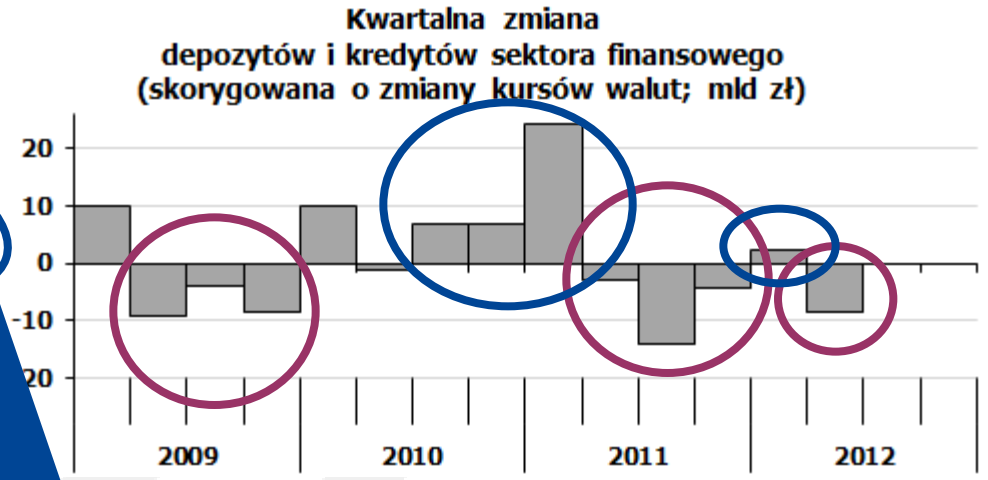

Spadek finansowania zagranicznego na skutek:
- zmiany struktury finansowania w niektórych bankach
- umocnienia złotego

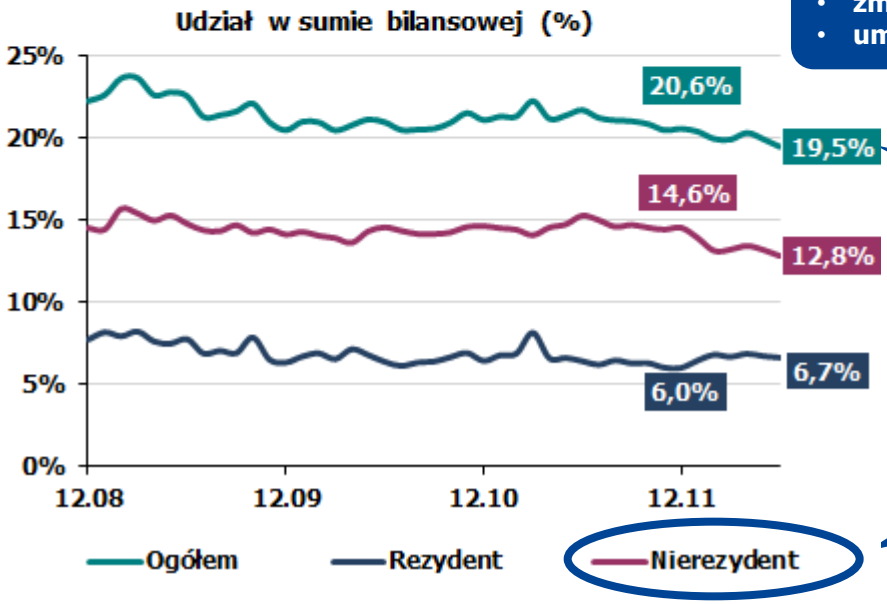

Spadek udziału w sumie bilansowej

Większość środków pochodzi z macierzystych grup kapitałowych

Komisja Nadzoru Finansowego

Spadek finansowania zagranicznego

FINANSOWANIE ZAGRANICZNE	I półrocze		rok/rok	
	mld zł	%	mld zł	%
Nominalny	-18,3	-7,5%	-13,2	-5,6%
Skorygowany	-13,7	-5,8%	-29,7	-11,7%

Spadek finansowania zagranicznego w połączeniu z malejącym tempem wzrostu depozytów sektora niefinansowego może negatywnie wpływać na rozwój akcji kredytowej

Przyczyny:
- zmiany wynikające z wahań kursów walut oraz realizowanych strategii inwestycyjnych
- zmiana struktury finansowania (zmniejszenie stopnia uzależnienia od środków z macierzystych grup kapitałowych)
- ograniczenie udzielania walutowych kredytów mieszkaniowych (spadek zapotrzebowania na środki zagraniczne)

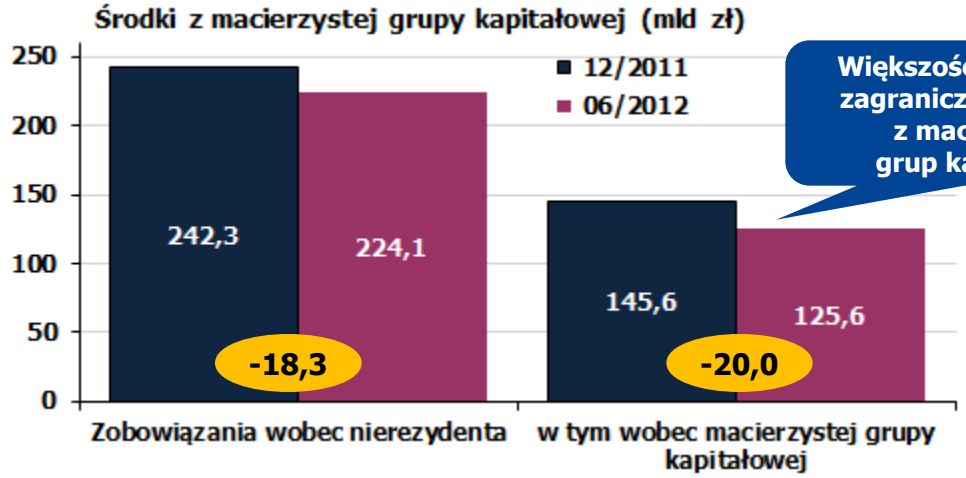

Większość finansowania zagranicznego pochodzi z macierzystych grup kapitałowych

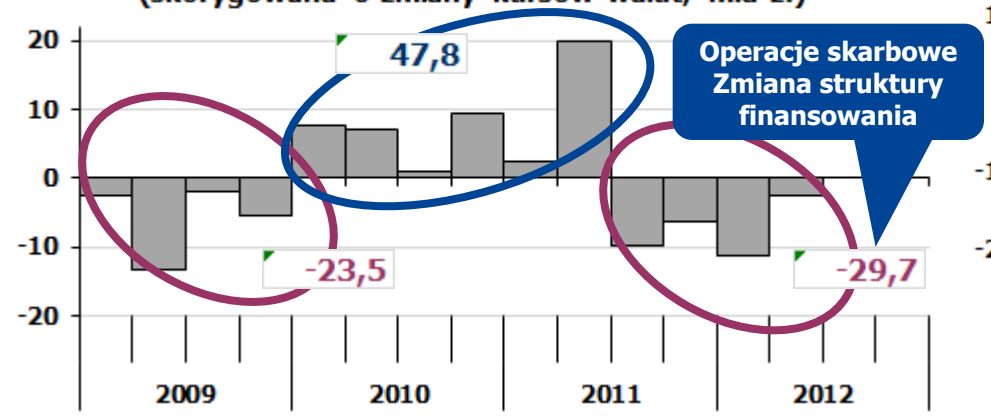

Operacje skarbowe Zmiana struktury finansowania

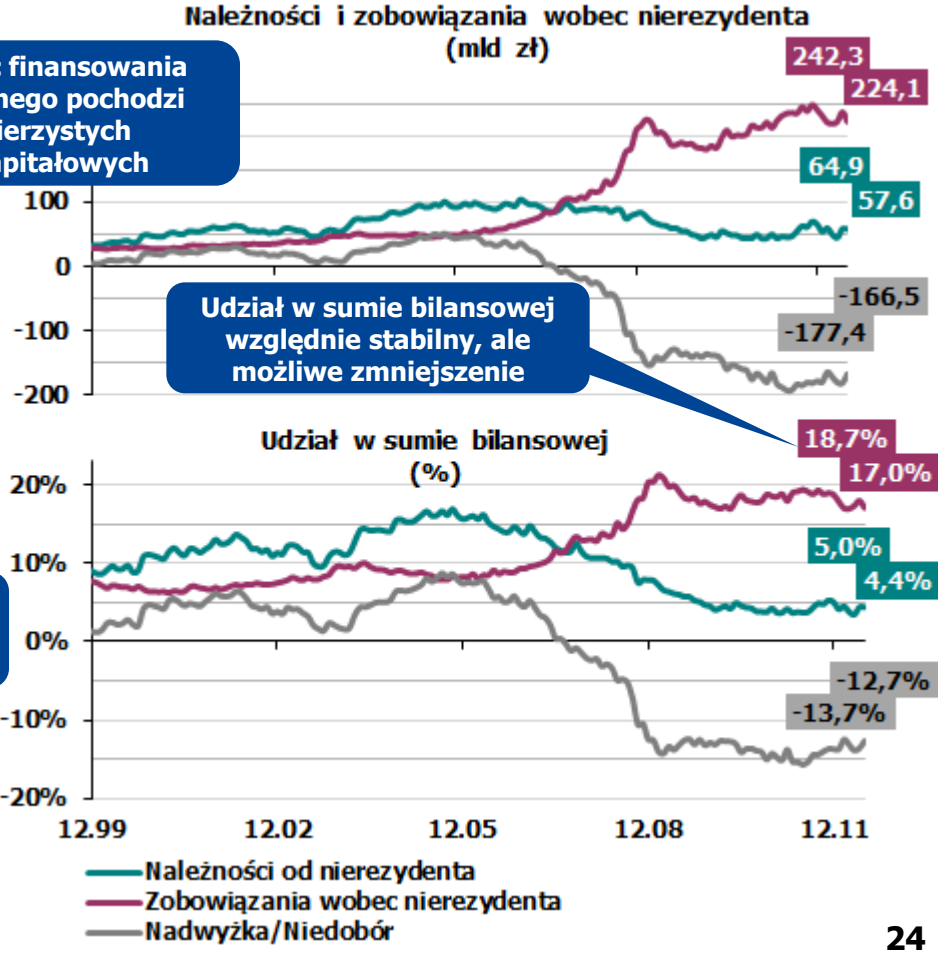

Udział w sumie bilansowej względnie stabilny, ale możliwe zmniejszenie

Komisja Nadzoru Finansowego

Skala operacji pozabilansowych bez większych zmian

	I półrocze mld zł	I półrocze %	rok/rok mld zł	rok/rok %
Zob. pozabilansowe				
- dotyczące finansowania	**-0,7**	**-0,3%**	**+10,7**	**+5,7%**
- gwarancyjne	**+3,8**	**+7,5%**	**+4,7**	**+9,5%**
Transakcje pochodne				
Ogółem	**-59,4**	**-2,9%**	**-64,5**	**-3,2%**
- stopy procentowej	**-41,8**	**-2,6%**	**-96,1**	**-5,9%**
- walutowe	**-17,6**	**-4,1%**	**+31,6**	**+8,2%**

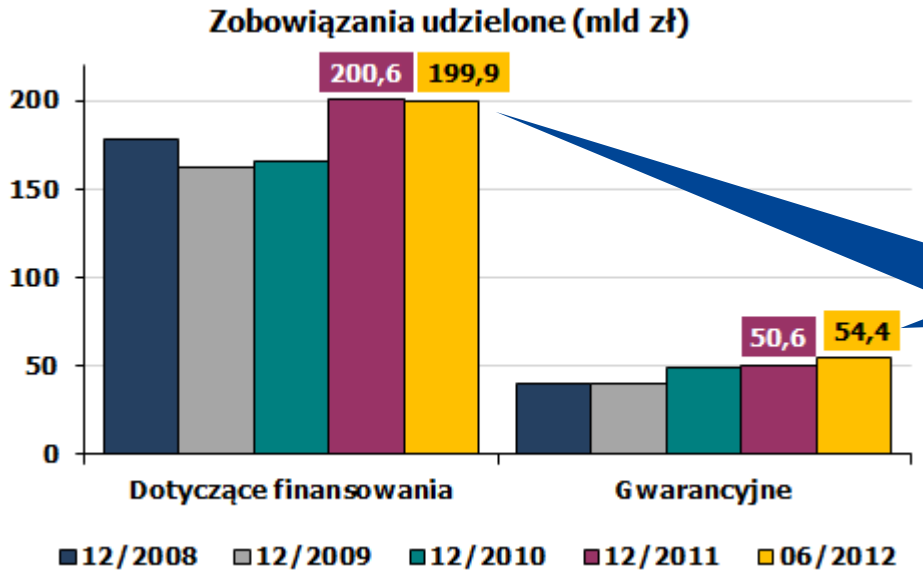

Umiarkowane tempo wzrostu skali działania spowodowało, że skala zobowiązań dotyczących finansowania (głównie z tytułu linii kredytowych przyznanych podmiotom sektora niefinansowego) oraz udzielonych gwarancji pozostała na poziomie zbliżonym do końca ub.r.

Niewielkie zmiany stóp procentowych oraz ograniczona zmienność na rynku złotego spowodowały, że skala operacji instrumentami pochodnymi stopy procentowej i walutowymi nie uległa większym zmianom

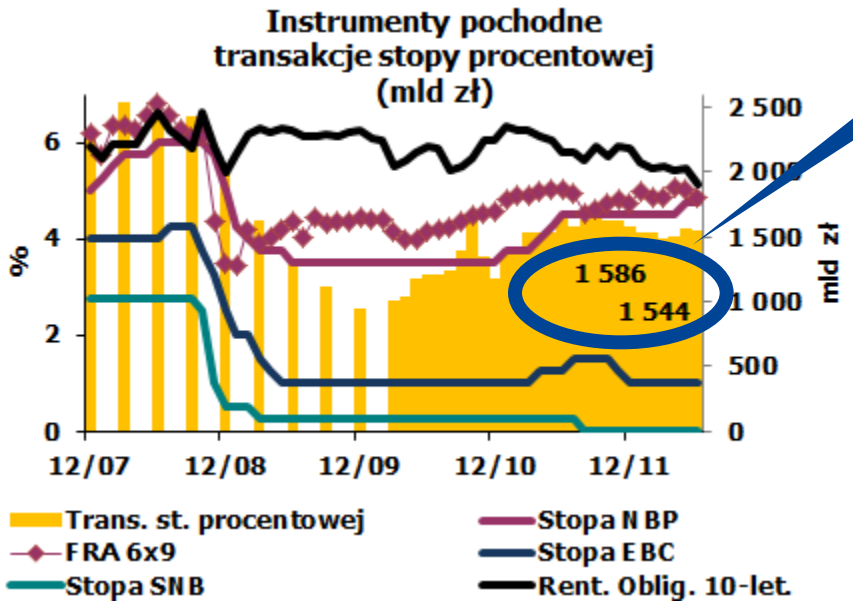

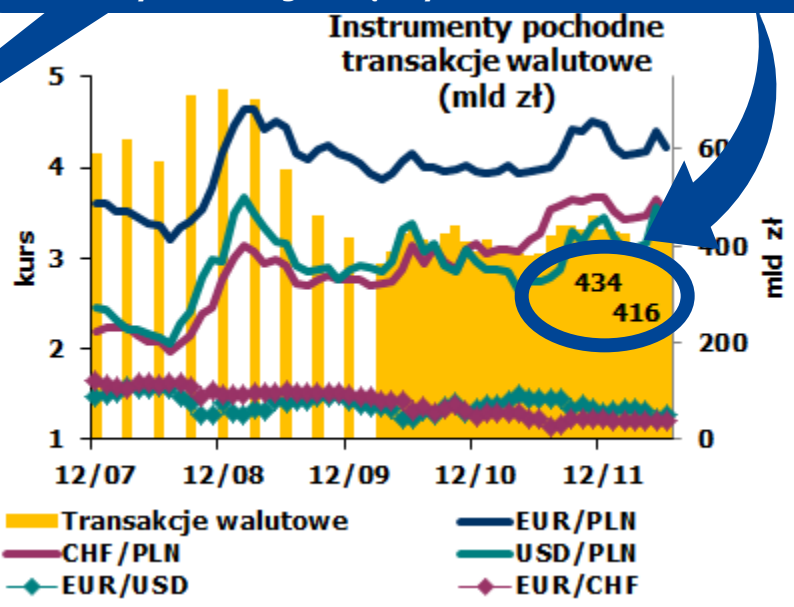

Komisja Nadzoru Finansowego

Nieznaczne pogorszenie jakości portfela głównie za sprawą kredytów przedsiębiorstw a w mniejszym stopniu mieszkaniowych

	Mld zł			Udział w portfelu		
	06/11	12/11	06/12	06/11	12/11	06/12
KREDYTY OGÓŁEM	62,2	66,4	70,0	7,5%	7,3%	7,6%
- sek. finansowy	0,2	0,1	0,1	0,7%	0,5%	0,4%
- sek. niefinansowy	61,8	66,0	69,5	8,4%	8,2%	8,6%
- sek. budżetowy	0,3	0,3	0,4	0,4%	0,3%	0,4%
GOSP. DOMOWE	35,6	38,6	39,2	7,2%	7,2%	7,3%
- kr. mieszkaniowe	5,9	7,5	8,4	2,1%	2,3%	2,6%
- kr. konsumpcyjne	23,2	23,4	22,6	17,9%	18,0%	17,9%
- pozostałe	6,5	7,7	8,3	8,1%	9,3%	9,6%
PRZEDSIĘBIORSTWA	26,0	27,4	30,2	11,0%	10,3%	11,1%

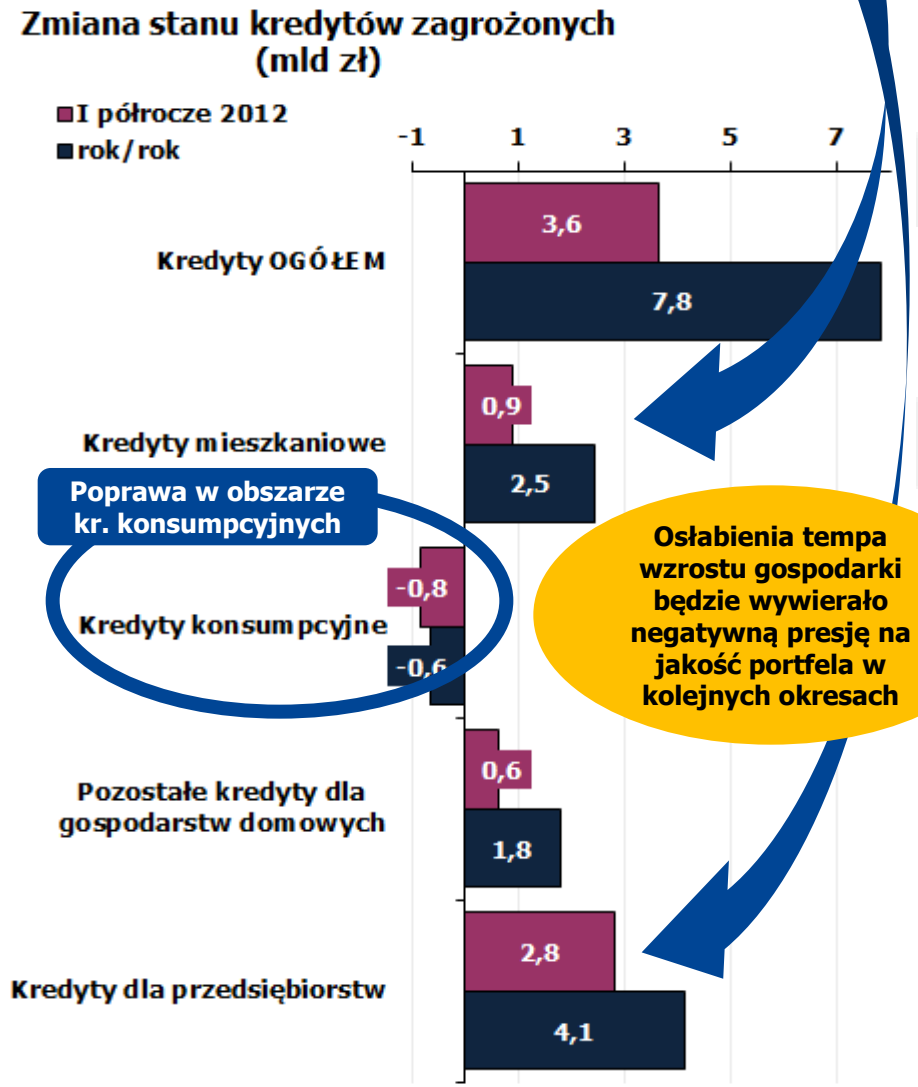

Poprawa w obszarze kr. konsumpcyjnych

Osłabienia tempa wzrostu gospodarki będzie wywierało negatywną presję na jakość portfela w kolejnych okresach

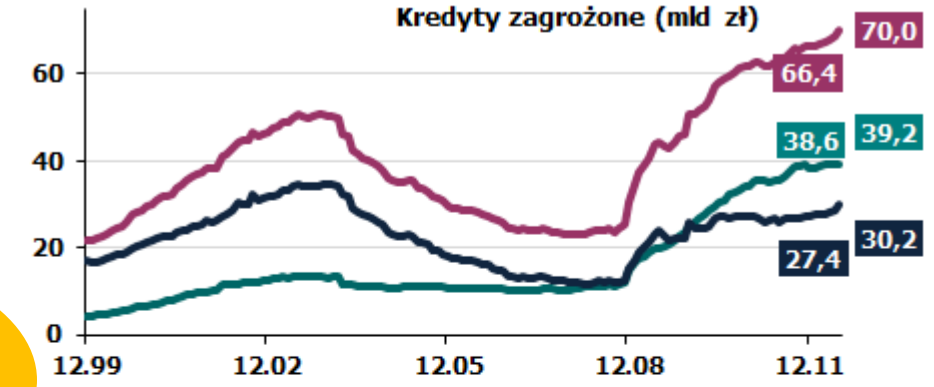

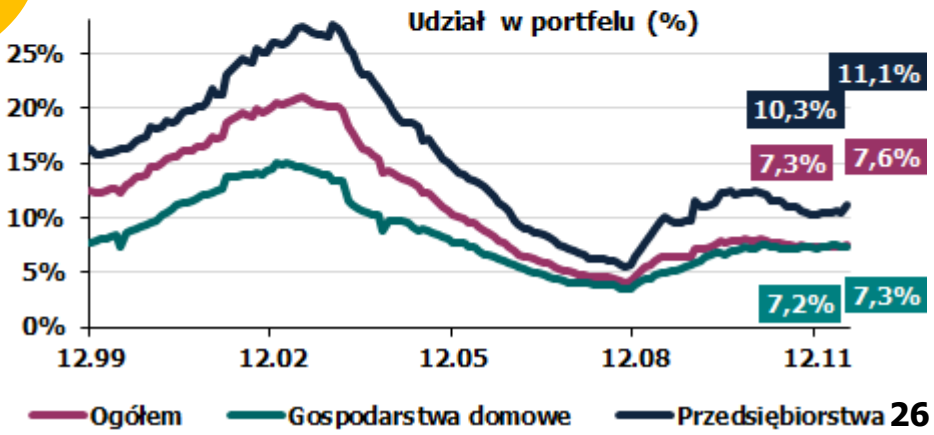

Komisja Nadzoru Finansowego

Dalsze pogorszenie spłacalności kredytów mieszkaniowych

	Mld zł			Udział w portfelu		
	06/11	12/11	06/12	06/11	12/11	06/12
ZAGROŻONE	5,9	7,5	8,4	2,1%	2,3%	2,6%
Opóźnione do 30 dni	12,5	11,4	11,2	4,3%	3,6%	3,5%
Opóźnione > 30 dni	7,1	9,1	10,4	2,5%	2,8%	3,2%

Względnie stabilna kwota opóźnień w spłacie do 30 dni

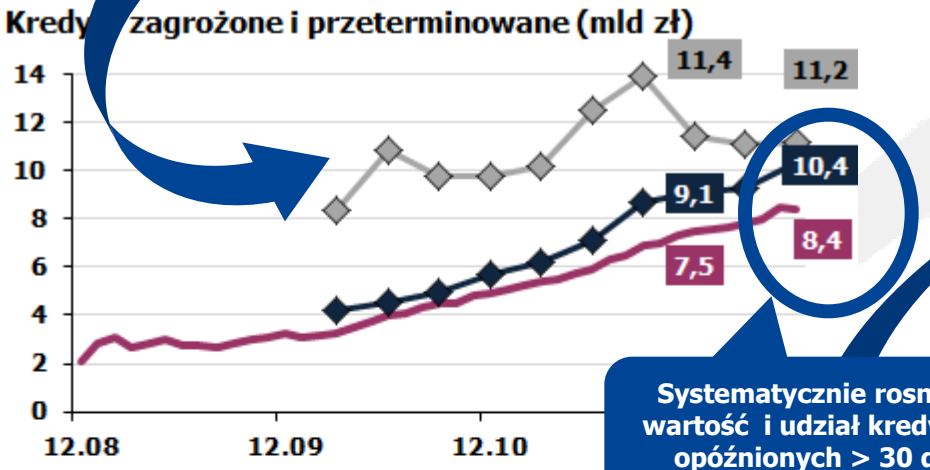

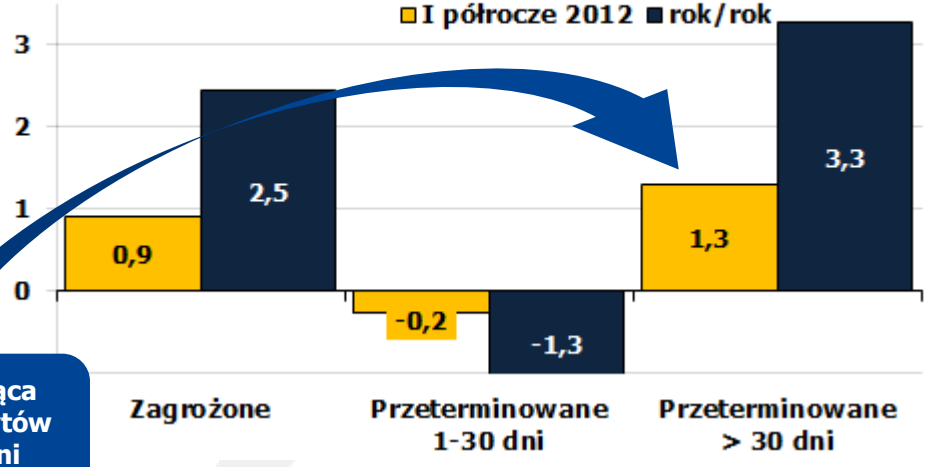

Systematycznie rosnąca wartość i udział kredytów opóźnionych > 30 dni oraz kredytów zagrożonych

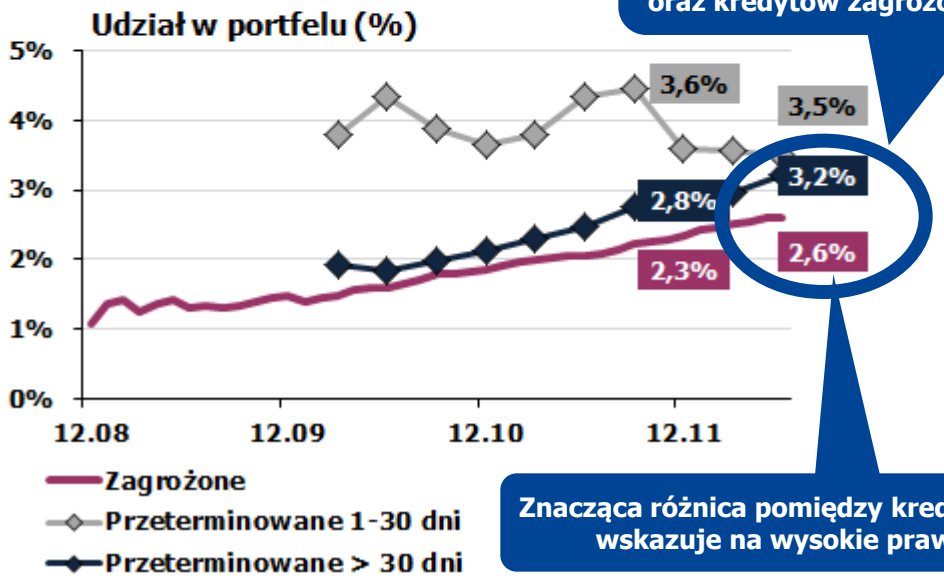

Na podstawie wyników badań UKNF na koniec ub.r. bieżącą liczbę kredytów zagrożonych można szacować na około 35 tys., a przeterminowanych powyżej 30 dni na około 45 tys.

Spadek cen nieruchomości powinien przełożyć się na pewien wzrost przeciętnej wartości LTV portfela kredytowego w stosunku do stanu z końca ub.r. (cały portfel około 82%, kredyty złotowe około 64%, walutowe około 95%). W przypadku kredytów walutowych umocnienie złotego mogło częściowo złagodzić spadek cen

Znacząca różnica pomiędzy kredytami opóźnionymi w spłacie > 30 dni a kredytami zagrożonymi wskazuje na wysokie prawdopodobieństwo dalszego wzrostu kredytów zagrożonych

Komisja Nadzoru Finansowego

Poprawa w portfelu kredytów konsumpcyjnych

	Mld zł			Udział w portfelu		
	06/11	12/11	06/12	06/11	12/11	06/12
ZAGROŻONE	23,2	23,4	22,6	17,9%	18,0%	17,9%
Opóźnione do 30 dni	9,4	9,3	8,0	7,2%	7,0%	6,2%
Opóźnione > 30 dni	25,1	26,1	25,1	19,0%	19,7%	19,5%

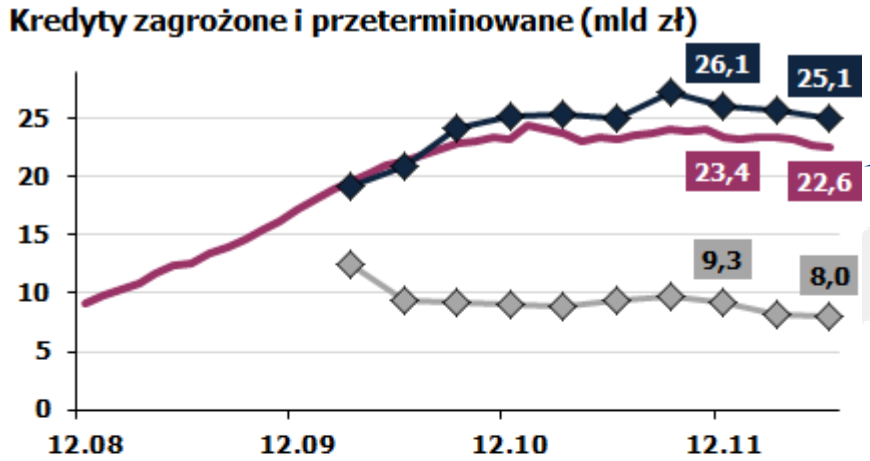

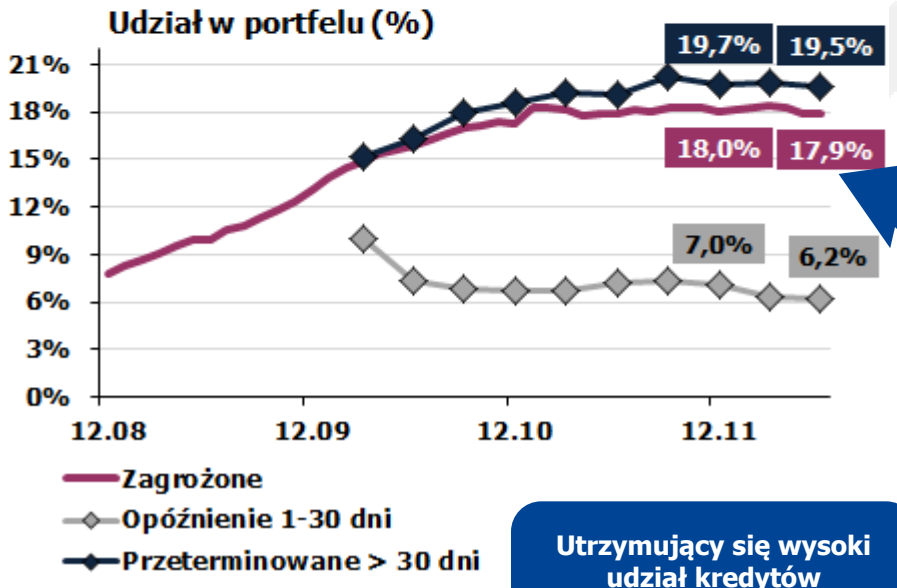

Stabilizacja i stopniowy spadek kredytów zagrożonych i opóźnionych w spłacie

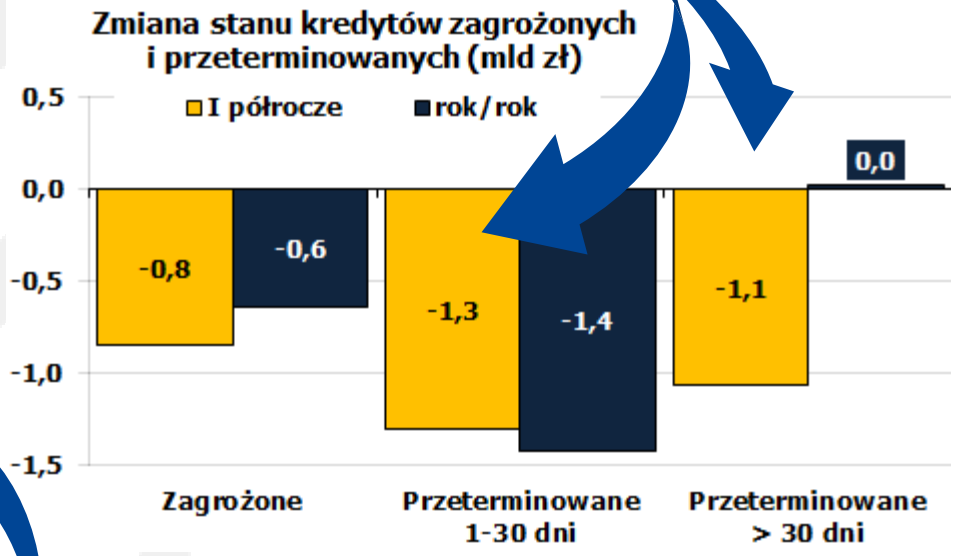

Utrzymujący się wysoki udział kredytów zagrożonych wynika ze spadku wartości portfela

Stabilizacja i stopniowa poprawa jakości portfela kredytowego może stanowić przesłankę do pewnego łagodzenia polityki kredytowej w tym obszarze

Głównym zagrożeniem dla dalszej poprawy jakości kredytów konsumpcyjnych jest osłabienie tempa wzrostu gospodarczego, co może przełożyć się niekorzystnie na sytuacje materialną części gospodarstw domowych

Komisja Nadzoru Finansowego

Ekspozycja banków na poszczególne sekcje gospodarki

Duży wpływ na pogorszenie należności w obrębie poszczególnych sekcji miało pogorszenie sytuacji jednostkowych klientów względem których banki posiadały wysokie ekspozycje. Dlatego przy ocenie sytuacji poszczególnych branż należy zachować ostrożność, aby nie prowadzić do uogólnień, które mogłyby wpłynąć na ich niekorzystne postrzeganie przez inwestorów oraz skłonność banków do ich finansowania

Zaangażowanie banków wg branż przedsiębiorstw - stan na 06/2012

	Całkowite	w tym kredyty	Ekspozycje zagrożone	Zmiana zagrożonych w I półroczu
RAZEM	438 117	260 741	34 506	4 017
Przemysł	116 366	68 682	8 250	323
- spożywczy	22 727	15 082	1 859	70
- metalurgiczny	16 040	9 759	1 924	-5
- chemiczny i farmaceutyczny	15 824	10 271	895	38
- rafinerie i koksownictwo	13 638	7 347	37	0
- maszynowy	11 572	6 273	784	82
- drzewny i papierniczy	10 817	7 388	1 003	64
- produkcja cementu, gipsu i szkła	8 033	4 030	700	151
- inna produkcja	7 944	4 247	465	-8
- środki transportu	7 442	2 612	333	-90
- tekstylny	2 329	1 673	248	21
Handel	84 464	52 223	5 619	622
Budownictwo	63 825	34 241	7 764	1 484
- inżynieryjne	42 806	25 409	5 848	422
- roboty specjalistyczne	14 428	5 316	1 493	955
- wznoszenie budynków	6 592	3 516	423	107
Obsługa nieruchomości	54 379	45 950	5 694	562
Energetyka	28 196	5 432	201	-10
Dział. profes. naukowa i techniczna	16 257	8 648	2 271	457
Wynajem, dzierżawa, usługi	13 456	8 575	259	26
Transport i magazyny	13 309	5 506	1 013	186
Telekomunikacja i media	12 841	5 999	188	6
Gastronomia i hotelarstwo	8 963	7 682	1 618	153
Rolnictwo, leśnictwo, rybactwo	7 321	6 495	525	41
Dostawa wody, scieki i odpady	5 424	2 077	88	-16
Opieka zdrowotna i pomoc społ.	5 026	4 012	185	-5
Górnictwo i wydobycie	4 169	2 392	417	171
Edukacja	1 477	1 028	122	-8
Kultura i rekreacja	1 438	972	184	-30
Pozostałe usługi	1 206	827	110	57

Ekspozycje zagrożone (mln zł)

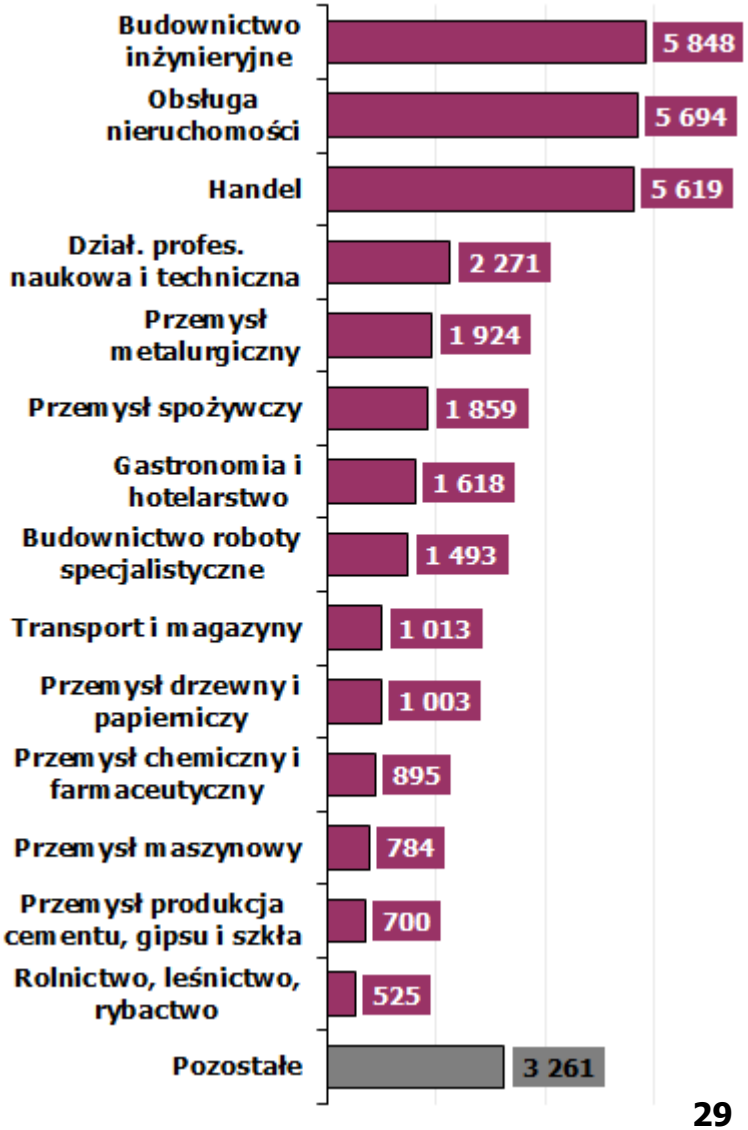

Komisja Nadzoru Finansowego

Niekorzystne zjawiska w strukturze bilansu:
- wysoki udział aktywów walutowych
- oparcie długoterminowych kredytów o krótkoterminowe depozyty

Spadek aktywów i pasywów walutowych na skutek:
- **aktywa – umocnienie złotego i nieznaczne zmniejszenie portfela kredytów walutowych**
- **pasywa - umocnienie złotego, zmiana struktury finansowania i zmniejszenie lokat walutowych sektora budżetowego**

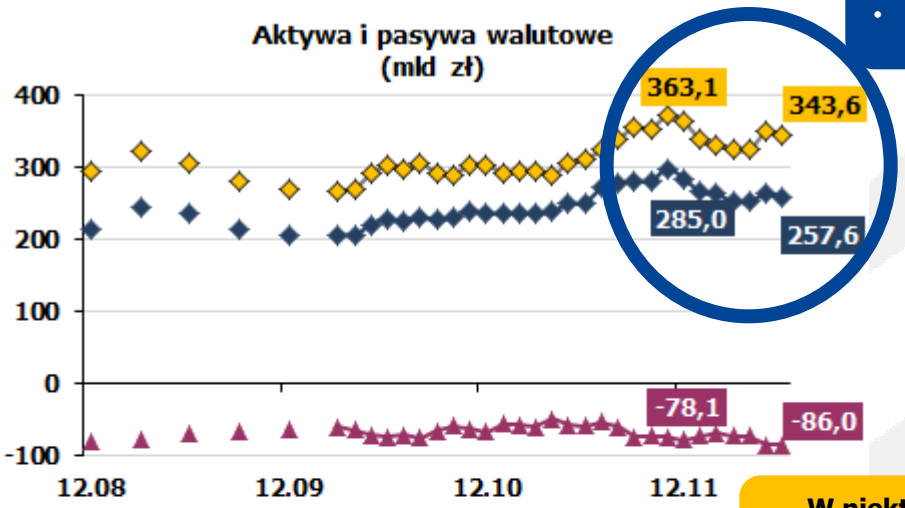

Wysoki udział aktywów walutowych wynika głównie z rozwoju walutowych kredytów mieszkaniowych i przyczynia się do wzrostu ryzyka w systemie finansowym, gdyż większość gospodarstw domowych nie jest w żaden sposób zabezpieczona przed ryzykiem walutowym

Nadmierne niedopasowanie terminów płatności przyczynia się do wzrostu ryzyka płynności. Dlatego konieczny jest rozwój długoterminowych, stabilnych źródeł finansowania

W niektórych bankach udział jest znacząco wyższy

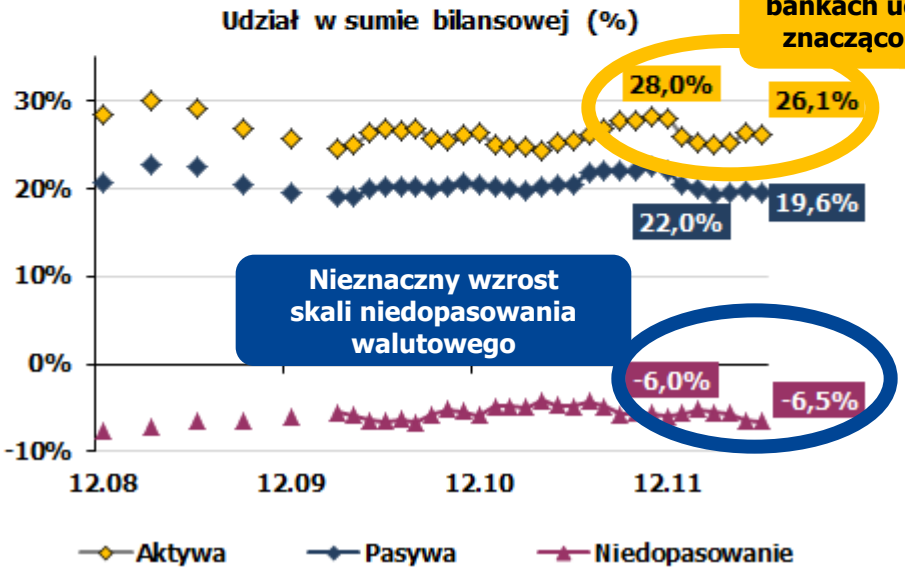

Nieznaczny wzrost skali niedopasowania walutowego

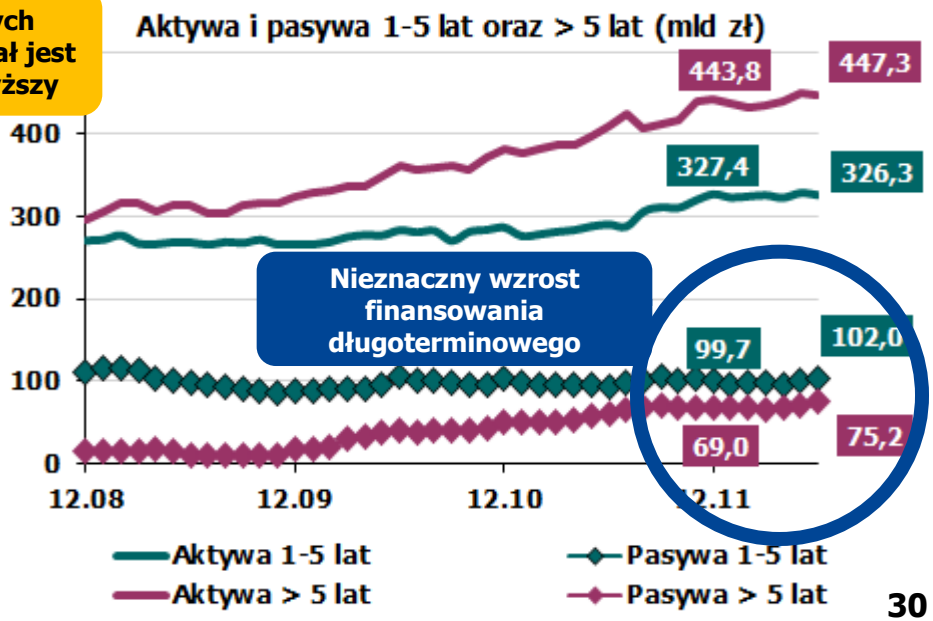

Nieznaczny wzrost finansowania długoterminowego

Komisja Nadzoru Finansowego

Wnioski końcowe

SYTUACJA BIEŻĄCA SEKTORA BANKOWEGO POZOSTAJE STABILNA, ALE OSŁABIENIE TEMPA WZROSTU GOSPODARKI POWODUJE, ŻE RYZYKO DZIAŁALNOŚCI SEKTORA W NAJBLIŻSZYCH OKRESACH WZROSŁO

KONIECZNE JEST:

- **Dostosowanie strategii działania do trudnych uwarunkowań zewnętrznych (zmniejszenie tempa wzrostu gospodarki, okresowe zaburzenia na rynkach finansowych)**
- **Dywersyfikacja i zwiększenie stabilności źródeł finansowania, m.in. w drodze rozwoju**
  - **rynku długoterminowych papierów dłużnych**
  - **długoterminowych depozytów sektora niefinansowego (pożądane zachęty systemowe)**
- **Zwiększenie efektywności działania rynku międzybankowego**
- **Rezygnacja z udzielania kredytów walutowych dla gospodarstw domowych (produkt niszowy dla osób w naturalny sposób zabezpieczonych przed ryzykiem kursowym)**
- **Zmiana modeli biznesowych w zakresie kredytów mieszkaniowych, m.in. kwestia:**
  - **większej dywersyfikacji działalności w bankach mających wysoki udział kredytów mieszkaniowych**
  - **warunków udzielania kredytów (waluta kredytu, LTV, DTI, okres kredytowania)**
  - **poprawa zarządzania ryzykiem portfela (m.in. kwestia baz danych i informacji zarządczej)**

POZIOM REGULACYJNY

Przegląd kierowanych do banków standardów dotyczących dobrych praktyk w zakresie:

- **zarządzania ryzykiem płynności**
- **zarządzania ryzykiem kredytowym**

Komisja
Nadzoru
Finansowego

Opracowanie:
Andrzej Kotowicz
Departament Bankowości Komercyjnej i Specjalistycznej oraz Instytucji Płatniczych
URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO